

1985.

1985.

godina

mladih

BAČKO KLASJE

VJERSKO-INFORMATIVNI LIST

God. XV

br. 33

40 din.

24. XI 1985.

u znaku

GOSPINA JUBILEJA

Još je uvijek eter crkvenog života pun ćirilo-metodske poruke, jer se poslije đakovačke i velehradske proslave, nastavljaju proslave sv. Braće na različitim nivoima i na različitim stranama, što proslavama daje i posebnu draž i sjaj.

Zaredale su proslave, kako crkvenog karaktera, tako one znanstvenog karaktera: u Senju, u Istri, na otoku Krku u Vrbniku, a onda u Baču, Zagrebu, Skopju i drugdje.

Svaka od tih svečanosti osvjetljava likove, djelo i baštinu sv. Braće sa svoga aspekta, što svim ovim slavljinama daje posebno bogatstvo, a sve to kao da stremi onoj konačnoj proslavi u Rimu, sredinom listopada, kada će Papa s predstavnicima Crkve iz cijele Evrope završiti ova slavlja, stavljajući tako Evropu pod njihovu moćnu svetačku zaštitu. Naša domaća Crkva je također na tom istom valu.

Međutim, jedna druga sretna okolnost je da se naša mjesna Crkva, osobito onaj njezin dio koji govori hrvatskom materinjskom riječju, usredotočuje svoju vjerničku pažnju na tristo godina stari milosni lik "Radosne Gospe Bačke".

Još od kolovoza porošle godine pojavljuju se napisi u našem listu o jubileju te milosne slike, o njezinim posjetama župama Bačkog dekanata.

15. kolovoza ove godine taj milosni lik po treći put je okrunio Mons. Francesco Colasuonno, apostolski pronucij u Beogradu.

Prvo krunjenje izvršio je "fra Jure Bačvanin, na poštenje Gospi, u Gradovrhu 1685.", dakle neposredno prije ponovnog doseljenja jedne velike skupine Hrvata-Šokaca iz Bosne, iz Gradovrha (u blizini današnje Tuzle). Vjerujemo da su taj milosni lik naši pradjedovi donijeli sa sobom, jer ne vidimo drugog razloga zašto su je sačinili i okrunili upravo prije toga podhvata. Vjerojatno su je do-

takli do milosnog lika gradovrškog, kako je to bio običaj u ono vrijeme, a ovu sliku poneseše sa sobom. Povijesni podaci govore da se cijeli gradovrški samostan 1686. nalazi u Baču i tu kroz izvjesno vrijeme nosi ime "gradovrški samostan sv. Marije u Baču".

O drugoj krunidbi nemamo nikakvih zapisa, ali sama kruna govori o živom čašćenju, kao i o tome da je nastala još za vrijeme baroka.

Treće krunjenje je znak ljubavi i zahvalnosti prema presv. Djevici, koja po ovom i drugim milosnim likovima iz svojih svetišta obasjava životne staze naših predaka na putu vjere i poštenja. Istovremeno je to posebni čin, kojim molimo da Gospa sačuva vjeru i ljubav prema Bogu i prema svakom čovjeku, kao temelj budućnosti Crkve i Naroda.

Taj čin vjere i ljubavi prema presvetoj Djevici, bit će sigurno izvor blagoslova za buduća stoljeća našeg bivstvovanja i života. Apostolski pronucij reče: "Ovaj čin vaše ljubavi prema Gospi, koju vaši stari nazvaše "radosnom", donijet će obilje plodova. Na ovu ljubav Bog neće ostati ravnodušan".

Tim činom, kao i odnošenjem kopije toga milosnoga lika u narodno Marijansko svetište u Mariju Bisticu, zapravo smo htjeli svu svoju budućnost, kao Crkva i Narod staviti u Bogorodičine ruke i tada smo na najsigurnijem i najboljem mjestu. Tom zgodom obnovljena je, tko zna po koji put, i naša posveta presvetoj Bogorodici.

No posveta, kako dobro znamo, nije samo izmoliti jedan molitveni formular, kako god on bio lijep i sastavljen od ne znam kako svete osobe. Posveta se sastoji u nasljedovanju Gospinih vrлина i u življenju evandeoske poruke, sadržane u Božjoj Riječi. Ako smo se posvetili presvetoj Djevici i ako smo okrunili njezin lik, učinimo da naš život odgovara tim stvarnostima, pa će onda i ovaj jubilej biti za nas "početak boljega svijeta", kako napisashe naši pređi na dalekom Trškom vrhu. Daj Bože, da tako i bude!

svi moramo biti sveti

Biti svet - što to znači? Da li je svetost privilegij svećenika i časnih sestara? (Moramo priznati da je u popisu svetaca ovih, ipak, najviše). Što o svetosti kaže Sveto pismo? Što govori II. Vatikanski sabor?

Odmah na početku valja učiniti razliku: svet i svetac. Sveti su svi oni koji su zadobili vječni život u Bogu (ovih je nepregledno mnoštvo, koje nitko ne mogaše izbrojiti, a iz svakog su naroda, puka i jezika... usp. Otk 7, 9). Sveci su pak, samo oni koji su kanonizirani, tj. od Crkve proglašeni svetima i kao takvi stavljeni svima kao uzor...

Tokom povijesti Crkve, svetost je postala individualna stvar - pomalo rezervirana samo za one koji žive u samostanima. No tako nije bilo od početka. Već u Starom Zavjetu nalazimo izričitu Božju zapovijed: "Sveti budite! Jer sam svet ja, Jahve, Bog vaš!" (Levitski zakonik, 19, 2). Premda znamo da je ta Božja zapovijed upućena Izraelskom narodu, ipak ne možemo zanijekati da se ona odnosi i na svakoga od nas. Svi oni koji su stvoreni, stvoreni su na Božju sliku i, prema tome, samim tim pozvani su i na svetost. Mi moramo biti sveti jer je svet Bog.

Isus će također reći da smo svi pozvani na svetost: "Budite savršeni kao što je savršen vaš nebeski Otac" (Mt 5, 48). Sv. Pavao će potvrditi u poslanici Solunjanima: "Ovo je Božja volja, vaše posvećenje" (1 Sol 4, 3).

Na temelju ovih navoda iz Svetoga pisma II. Vatikanski sabor je čitavu V. glavu u Dogmatskoj konstituciji o Crkvi naslovio: "Opći poziv na svetost u Crkvi". Dakle, više nitko ne može reći da nije pozvan na svetost, možda, zato što nije svećenik ili redovnik kao što je bio o. Stantić. Nema izvlačenja! Svatko, baš svatko, pozvan je na svetost u Crkvi; i papa i biskupi i svećenici i redovnici i laici. Kaže II. Vatikanski koncil: "Svima je, dakle, jasno da su svi vjernici bilo kojeg staleža i stepena pozvani na potpuni kršćanski život i na savršenu ljubav" (LG 40). Ako ovo shvatimo, onda više nijedan vjernik neće biti u dilemi što mora činiti. Naime, neki smatraju da su postigli savršenost kad kažu - "pa eto, nemam šta ispovidat, nisam ubila, nisam psovala, nisam ukrala..." Premda je za postizavanje svetosti potrebno i oslobađati se grijeha i grešnih navika, to ipak nije dovoljno. Svatko bi se morao upitati: Jesam li svet? Ne napredovati na putu svetosti znači, u neku ruku, grijesiti, jer postoji i grijeh propustom. Zaboravljamo da u onoj ispovijednoj formuli na početku sv. Mise kažemo: "Ispovijedam... da sagriješih vrlo mnogo mišlju, riječju, djelom i propustom". Svi smo pozvani na svetost. To je jasno - ali kako da postanemo sveti? Upravo to je najveći problem. Kako riješiti ovu dilemu?

Dovoljno je uzeti u ruke Sveto pismo, osobito Novi zavjet i naći ćemo na mnogo mjesta upute kako da postanemo sveti. No da se ne mučimo previše tražeći ih II. Vatikanski sabor te upute, odnosno "puteve i sredstva" sažima ovako: "Bog je ljubav, i koji ostaje u ljubavi, ostaje u Bogu i Bog u njemu (1 Iv 4, 16). A Bog je razlio svoju ljubav u naša srca po Duhu Svetomu koji nam je dan (usp. Rim 5, 5); i zato je prvi i najpotrebniji dar, dar ljubavi kojom nadasve ljubimo Boga i blišnjega radi Njega. Da pak ljubav, kao dobro sjeme, u duši raste i donese plod, svaki vjernik mora rado slušati Božju riječ i vršiti njegovu volju uz pomoć njegove milosti, često primati sakramente, osobito Euharistiju, često sudjelovati u svetim činima, postojano se posvećivati molitvi, samozataji, djelotvornoj službi braći i vježbanju u svim krepostima. Jer ljubav kao veza savršenosti i izvršenje Zakona (usp. Kol 3, 14; Rim 13, 10) upravlja svim sredstvima posvećenja, daje im oblik i dovedi ih do svršetka. Stoga je znak pravoga Kristova učenika i ljubav prema Bogu i ljubav prema blišnjemu". (LG 42)

Ove su riječi vrlo sadržajne i prilično jasne. Očito je da je ljubav sveza savršenstva - jer tko ljubi Boga i blišnjega ispunio je sav zakon...

Ljubav mora rasti - kao pšenično zrno - inače je mrtvi kapital... A kao što je pšeničnom zrnu potrebno puno toga da bi raslo i donijelo plod (dobra zemlja, vlaga, toplina, gnojivo...) tako se i naša ljubav, koja je temelj i bit svetosti, mora neprestano hraniti:

- slušanjem Božje riječi - zato bi Biblija morala postati svakodnevno duhovno štivo svakog kršćanina;

- vršenjem volje Božje - što znači između ostalog, vršiti sve svoje svakodnevne dužnosti s ljubavlju.

- potrebno je često primati sakramente - ispovijed je najbolje sredstvo u borbi protiv grijeha i Sotone, koji zavodi i muči tolike ljude, a sv. Pričest je hrana koja daje snagu da ustrajemo u našem kršćanskom životu... ona je hrana ljubavi;

- potrebno je moliti - molitva je razgovor s Bogom kroz koji doznajemo puno toga što nam je činiti;

- samozataja, odricanje - premda to pomalo miriše na srednji vijek, ipak je ono korisno i potrebno. Odricati se raznih ugodnosti i užitaka iz ljubavi prema Bogu i blišnjemu. Mislim da nije potrebno dalje nabrajati. Bitno je htjeti biti svet.

U vjerovanju ispovijedamo i vjeru u "svetu Crkvu". Crkva je već sveta, jer je sveta njezina Glava-Krist i jer posjeduje sva sredstva za postizavanje svetosti, ali još nije sveta potpuno, dok nisu sveti svi njezini članovi.

Andrija Anišić

S PAVLOM

IVANOM

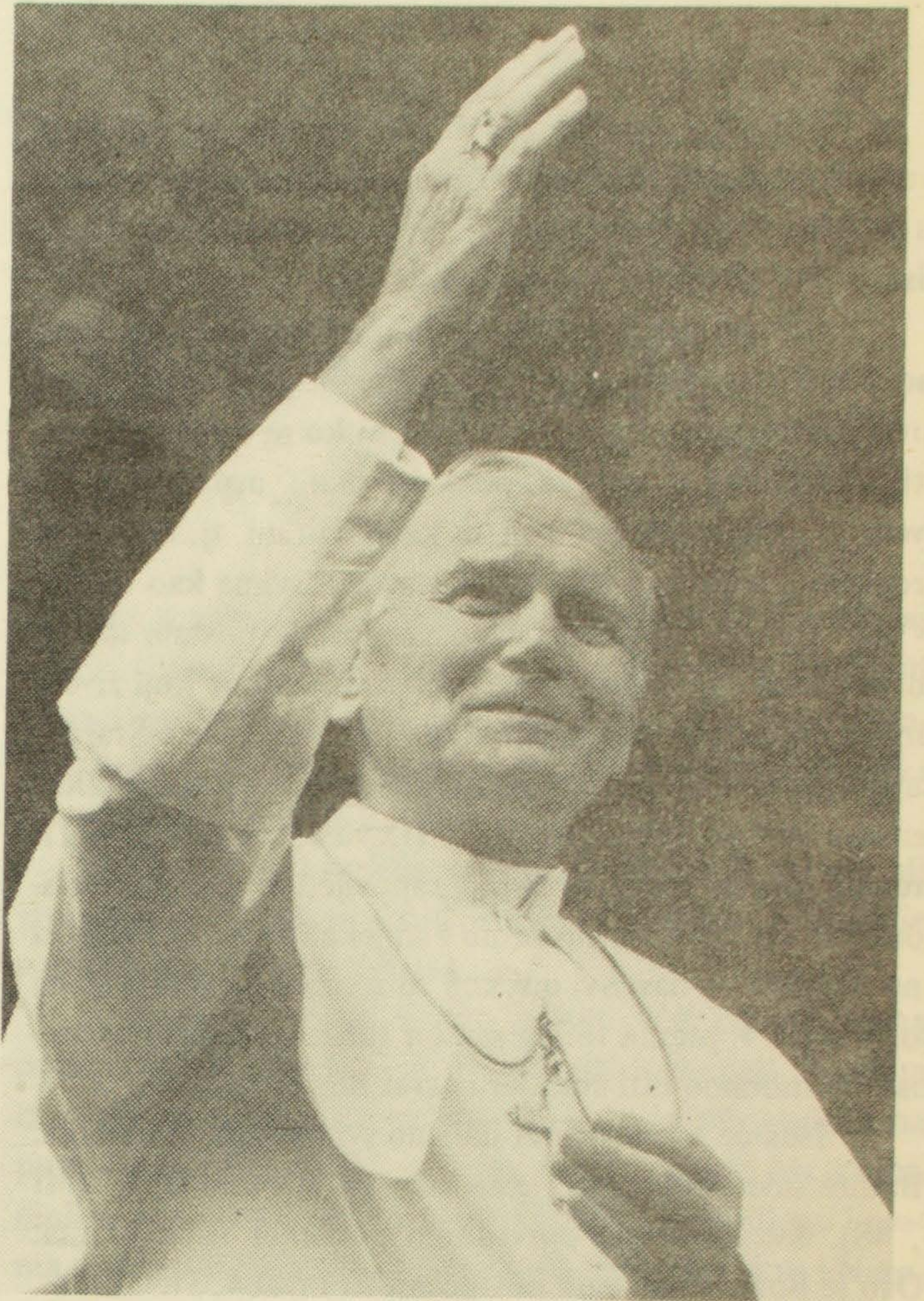
PAVLOM II

Iako razdoblje Papina života i djelovanja, o kojem je riječ u ovom broju našega lista, pada većim dijelom u vrijeme ljetnjih ferija, ne samo školske mladeži, nego i ureda, a pomalo i većeg dijela tvornica i gotovo čitavoga javnoga života, nipošto ne izgleda ferijalno.

U širokoj Papinoj aktivnosti ovoga vremena posebno bih izdvojio tri momenta: Papina briga za talijansku Crkvu, kojoj kao primas također stoji na čelu, promicanje ćirilo-metodske baštine i njegov treći misijski put u Afriku.

DJELATNA BRIGA ZA CRKVU U ITALIJI

Premda Papa nikada nije zaboravio, niti zatajio svoga poljskoga podrijetla, niti je prestao pratiti sva zbivanja i konfliktnu situaciju u domovini "njegova rođenja", kako to on i sam ističe, ipak to nije na štetu niti Opće Crkve, a niti one u Italiji, kojoj je Papa na čelu kao prvi biskup talijanskog poluotoka. Ta njegova briga se najbolje vidi u njegovim čestim posjetima raznim talijanskim pokrajinama. Posljednji takav pastoralni posjet bio je Mletačkoj pokrajini, odakle su porijeklom dvojica papa ovoga stoljeća i to: sv. Papa Pio X i neposredni predčasnik sadašnjega pape Albino Lucani, koji je uzeo ime Ivan Pavao I. Sv. Otac je htio počastiti rodna mjesta ove dvojice papa, ali još više se sresti sa živom Crkvom u tim prostorima. Papa takovim zgodama prima različite slojeve vjernika, sluša njihove probleme i u svojim govorima kuša ih osvjetliti evanđeoskim svjetlom. Živo prati sva gibanja u crkvenoj zajednici u Italiji, što se vidjelo na zborovanju te Crkve ove godine u Loretu, gdje je Papa sasvim konkretno posegao u tokove rasprava i usmjerio tok zbivanja u crkvenom i koncilskom smjeru.

Posebno se brine za dostatan broj crkvenih zvanja, osobito za svoju rimsku biskupiju i broj kandidata je u stalnom porastu. Budno prati rad Biskupske konferencije Italije, nedavno joj je na čelo imenovao za predsjednika kardinala Uga Polettija, svoga vikara za grad Rim. Pa i u samoj bazilici sv. Petra u Rimu vidljiv je pastoralni napredak; stalna adoracija pred Presvetim, korizmene pobožnosti i slično. Tako je eto papa prisutan i u životu talijanske Crkve, unatoč brigama za sve Crkve!

PROMICANJE ĆIRILO-METODSKE BAŠTINE

Kao prvi Papa slavenskog podrijetla, zauzima se kako bi se baština sv. Braće Ćirila i Metoda ne samo sačuvala, nego da bi je upoznala sva crkvena javnost i svi ljudi dobre volje, jer je ona tako bogata sadržajem i za naša vremena, ali i za budućnost svijeta, a osobito Evrope.

Tisuću stota obljetnica Metodove smrti dala mu je za to izvrsnu priliku. Iako je on o toj baštini govorio i ranije, osobito u svom znamenitom govoru u Gnieznu, prigodom prve posjete svojoj domovini Poljskoj (1979.) i u dokumentu "Izvršnici kreposti" kojim je svetu Braću progla-

sio zaštitnicima Evrope, no ova godina dala mu je povod da je svoju četvrtu encikliku posvetio upravo sv. Braći i njihovu značenju za život Crkve u Evropi, osobito u njezinom istočnom dijelu.

Enciklika nosi naslov: "Slavenski apostoli" a datirana je 2. srpnja 1985. godine i sastavljena je od osam poglavlja. Nakon uvoda slijedi kratki životopis, zatim Papa govori o sv. Braći kao navjestiocima Evanđelja, utemeljiteljima Crkve, o njihovom katoličkom poimanju Crkve, o odnosu Evanđelja i kulture, te o znaku i svjetlu kršćanskog tisućljeća slavenskog svijeta i konačno zaključak. Ovom dokumentu će trebati posvetiti više pažnje i o njemu više razmatrati i pisati. Ovaj dokumenat se uklapa u sjajnu seriju dokumenata rimskih papa o sv. Braći, sve tamo do Ivana VIII do danas, koje smo ove godine dobili u hrvatskom prijevodu i izdanju "Kršćanske sadašnjosti".

U istom smislu treba razumjeti Papinu želju i nastojanje, da sam uzme učešća na tim slavljinama, kako u našoj Domovini, tako i u Čehoslovačkoj. No kada se to nije moglo ostvariti, onda Papa šalje svog prvog suradnika, državnog Tajnika kardinala Agostina Casarolija sa velikom pratnjom da predsjedava slavljinama u Đakovu i Velehradu i tom zgodom adresira pisma Crkvi Božjoj koja živi među Hrvatima i ostalim narodima katoličkog zajedništva u Jugoslaviji, kao i onoj među Česima i Slovacima u Čehoslovačkoj. Sam se u duhu želio po Euharistiji sjediniti sa vjerničkim masama Slavena, koji su tih dana slavili sv. Braću, zato je 7. srpnja u Paolinskoj kapeli u Vatikanu služio sv. Misu u koncelebraciji sa brojnim slavenskim prelatima na čelu sa slovačkim kardinalom Jozefom Tomkom, pročelnikom sv. Zbora za evangelizaciju naroda.

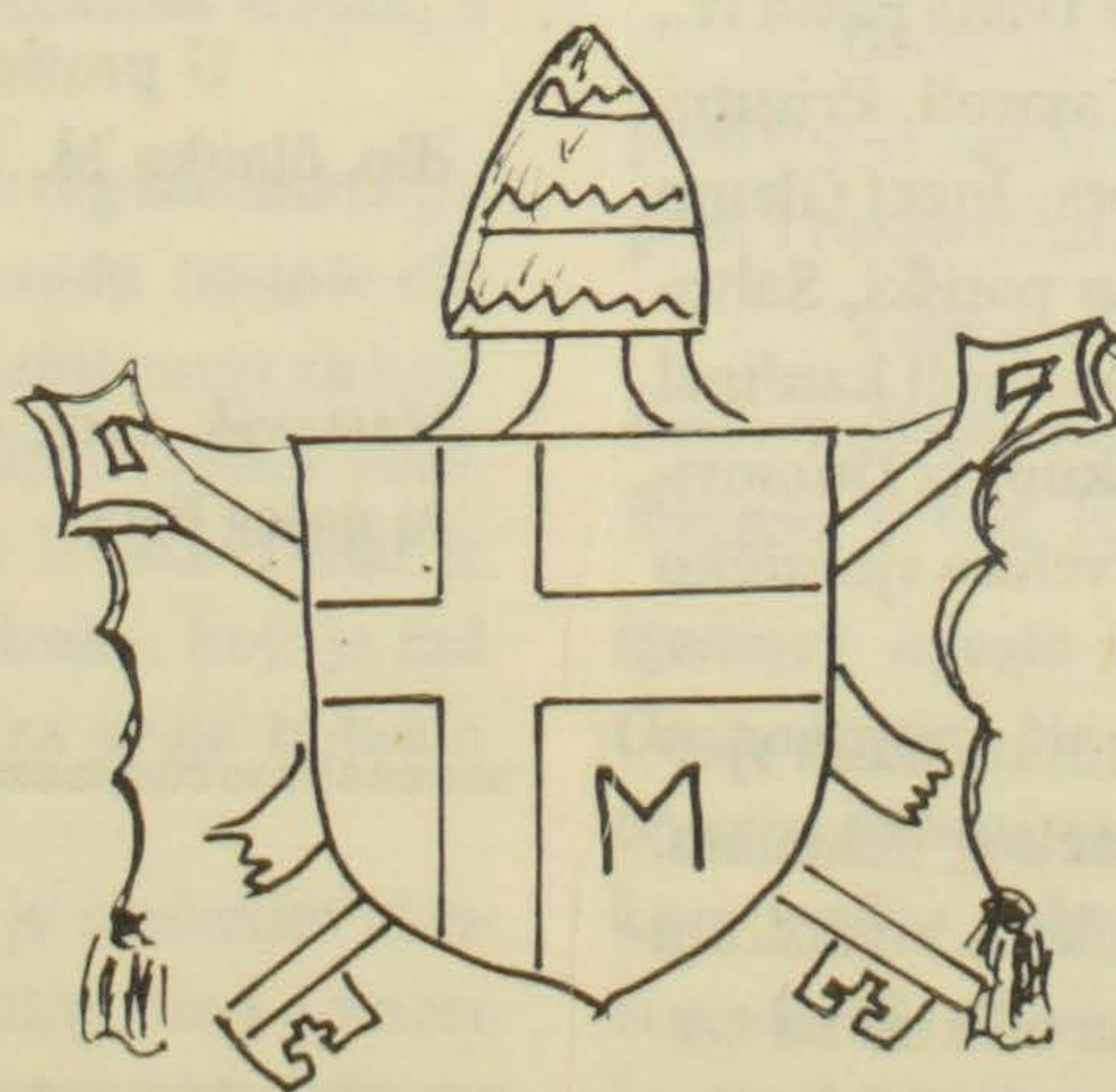
PAPIN TREĆI MISIJSKI PUT PO AFRICI

Često puta čuju se komentari na papina putovanja, kako su to zapravo promicanje nekog katoličkog triumfalizma. Neki idu tako daleko da tvrde da to sv. Otac čini iz nekih osobnih razloga. Još nas to više zaboli kada tako što čujemo iz usta katolika ili čitamo u katoličkim novinama. Međutim, ti isti novinari nemaju toliko poštenja i poniznosti da korigiraju svoje proizvoljne sudove, često puta bez ikakova temelja, kada se dogodi jedno putovanje koje odiše čistim evanđeoskim služenjem, gdje je bilo veoma malo spektakularnoga.

Za vrijeme ovoga puta Papa je posjetio osam afričkih zemalja i trudio se otkriti sve ono što tu crkvenu i narodnu zajednicu tišti, kako bi joj pomogao i kako bi na to potakao Crkvu po čitavom svijetu. Spomenimo samo neke detalje: osuda apartajda, problem gladi i suše. Posebno su ga interesirali naponi Crkve u Africi oko tzv. inkulturacije, to jest usadivanja Evanđelja u različite afričke kulture. Na tom se planu veoma oštro postavlja pitanje afričkog pristupa jedinstvenosti braka i uopće monogamijskoga braka, jer je u njihovim kulturama rašireno višeženstvo. Sa koliko ljubavi i takta je tumačio nepromjenjive istine Evanđelja. Istovremeno kako je bio kritičan prema kršćanima u prošlosti koji nisu dovoljno vrednovali njihovo dostojanstvo, prodavajući ih u roblje i zato ih je molio za oprostnje.

Posebno je vrijedno spomenuti veliki susret sa svijetom Islama u Kazablaci u Maroku, gdje je održao veliki govor pred nekoliko destaka tisuća mladih muslimana o dijalogu Crkve i Islama i njihovim zajedničkim naporima u korist zajedničkog dobra čovječanstva. Uistinu veličanstveni čin služenja, baš u smislu onoga "sluga slugu Božjih".

LIK

TOTUS TUUS

zkvh.org.rs

6 METODOVA jubilarna godina

ĆIRILO-METODSKE SVEČANOSTI
U ĐAKOVU I VELEHRADU

4 - 5. srpnja ove godine odvijale su se velike svečanosti u čast sv. Braći, a u povodu tisućustote obljetnice smrti sv. Metoda. Svečanosti su se sastojale od znanstvenog simpozija o baštini sv. Braće i njihovom kultu među Hrvatima i Slovencima (bili su pozvani da na simpoziju sudjeluju i Srbi i Makedonci).

Simpozij je bio na zavidnoj znanstvenoj visini, a sudjelovali su poznavaoци ove baštine, bilo iz redova klera sa naših fakulteta i visokih bogoslovnih škola, kao i predstavnici visokih znanstvenih ustanova koje studiraju ovu materiju, u prvom redu Staroslavenski institut "Svetozar Ritig" u Zagrebu, te filozofski fakultet u Zagrebu i druge ustanove. Simpozij se održao u prostranoj dvorani svećeničkog doma u Đakovu, a učesnika je bilo do tri stotine.

Istovremeno bila je u svečanoj dvorani Visoke bogoslovske škole u Đakovu svečana sjednica Biskupske konferencije Jugoslavije na kojoj su kao gosti sudjelovali katolički gosti, predstavnici gotovo svih Biskupskih konferencija Europe, te predstavnici Makedonske pravoslavne crkve i predstavnici Ekumenskog vijeća Europe. Na ovoj sjednici odlučeno je da se kult učenika sv. Braće, Gorazda, Klementa, Nauma, Angelara i Sabe proširi na cijelo područje naše Biskupske konferencije.

Istovremeno je potpisana molba sv. Ocu da kult ovih svetaca, koje mnoge Pravoslavne crkve štiju, osobito Makedonska i Bugarska, proširi na univerzalnu Crkvu po čitavom svijetu.

Veliki je to i značajan ekumenski korak naše Crkve. Na svečanoj akademiji, koja je te večeri bila u đakovačkoj katedrali, našu su crkvu pozdravili gotovo svi ugledni gosti svečanosti i simpozija.

Drugoga dana, na sam liturgijski blagdan sv. Braće bilo je svečano liturgijsko slavlje u đakovačkoj katedrali, koje je predvodio osobni izaslanik sv. Oca Ivana Pavla II., njegov državni tajnik kardinal Agostino Casaroli. Prisutni su bili kardinali: Basil Hume iz Westminstera, Jozef Glemp primas poljski, Jean J. Lustiger, nadbiskup pariški, Salvatore Papalardo, nadbiskup palermški i naš domaći kardinal Franjo Kuharić, te brojni nadbiskupi i biskupi iz Domovine i svijeta, sa oko petstotina svećenika i veliko vjerničko mnoštvo - do petnaest tisuća.

U tom mnoštvu bilo je nekoliko stotina naših vjernika iz Bačke, uglavnom iz Subotice i Bačkog dekanata.

Homiliju je održao papinski izaslanik na hrvatskom jeziku. Papinski izaslanik je još istoga dana odletio na svečanosti u čast sv. Braći u Čehoslovačku, na Velehrad u Moravskoj.

7. srpnja papinski legat kardinal Agostino Casaroli sa svojom pratnjom predvodio je liturgijska slavlja u povodu tisućustote obljetnice smrti sv. Metoda na Velehradu.

Po mišljenju stručnjaka bio je to najveći vjernički skup poslije drugog svjetskog rata u Čehoslovačkoj. Računa se da je na skupu bilo do 250.000 duša i to velikom većinom mladih. To liturgijsko slavlje pretvorilo se u veličanstveni izraz vjernosti Crkvi, sv. Ocu i biskupima koji su vjerni Rimu. To nepregledno mnoštvo klicalo je: "Hoćemo sv. Oca", "Hoćemo slobodu Crkve!", "Hoćemo biskupe vjerne Rimu", "Nećemo prorežimska svećenička udruženja!", "Hoćemo da se ukine ograničenje broja svećeničkih kandidata", "Hoćemo obnovu redovničkog života".

Papin legat kao i njegova pratnja, te malobrojni gosti iz inozemstva, bili su dirnuti tim izrazima vjerničke solidarnosti, što je kasnije izrazio sam kardinal Casaroli u svom pismu upućenom kardinalu Františku Tomašku, nadbiskupu praškom.

Istoga dana na Levočkoj gori (Istočna Slovačka) u poznatom svetištu Marijina pohođenja, koje je sv. Otac prošle godine proglasio bazilikom, skupilo se veliko mnoštvo vjernika, više od sto tisuća duša. Tako je ova srpanjska nedjelja bila prava duhovna obnova Crkve među Slovaca i Česima.

Z. K.

~~~~~

U prošlom broju „Bačkog klasja“ objavljen je prvi dio članka M. Zolareka "Metodova jubilarna godina".

Nastavak ovog članka bit će objavljen u slijedećem broju našeg lista.

~~~~~

KRUNJENJE "RADOSNE GOSPE BAČKE"

Na svetkovinu Marijina Uznesenja, na Veliku Gospu ove godine, drevni bački samostan i njegova crkva bili su svjedoci izvanrednog slavlja. Toga dana apostolski pronuncij u Jugoslaviji Mons. Francesco Colasuonno okrunio je zlatnom krunom od dvanaest zvijezda tri stotine godina stari milosni lik "Radosne Gospe Bačke".

Inicijativa za ovu plemenitu akciju potekla je od svećenika Bačkog dekanata da se na taj način odužimo Presvetoj Bogorodici, koja je u ovom milosnom liku bila svjedokom doseljavanja naših predaka u ove krajeve i našeg života kroz tristotine godina u ovim prostorima.

Kada smo počeli o ovom govoriti, bila je to više intuicija nego li činjenica potvrđena pismenim dokumentima. U vremenu pripreme Bog nam je dao zato sjajnu potvrdu. Prigodom restauracije slike koju je izveo akademski slikar iz Odžaka, Stanko Zubović, inače rodom Žumberčanin grko-katolik, otkrili smo, na onoj jednostavnijoj kruni natpis bosančicom, koji nedvojbeno govori da je ovaj lik ustinu lik, tijesno povezan sa našim ponovnim doseljeljenjem u ove krajeve.

Tekst glasi: "Ogradi (okruni) p.o. fra Jure Bačvanin, na poštenje Gospi Gradovrh 1685".

Dakle, okruni je fra Jure Bačvanin u Gradovrhu, u svetištu tamošnje čudotvorne slike Majke Božje, godine 1685.

A općenito je poznato da je 1686. godine u Bač doselila veća grupa Hrvata Šokaca zajedno sa franjevcima samostana iz Gradovrha, tako da se franjevački samostan u Baču još izvjesno vrijeme i u Baču zove "samostan sv. Marije gradovrške - gradovrhensis", ali fra Jure je već u Baču, jer ga natpis zove "Bačvaninom".

Ta je slika tokom povijesti okrunjena još jednom, ali na žalost o toj krunidbi nema nikakvih pisanih tragova u samostanskoj kronici, niti u obližnjim arhivima. No kruna sama govori, svojim bogatstvom i baroknim stilom, a znak je to da je bila štovana i čašćena.

I evo sada je pobožni puk i kler ovog dekanata po treći put okruni u znak zahvalnosti u povodu tristote obljetnice našeg doseljenja u ove krajeve. Idejni nacrt za krunu dala je naša poznata umjetnica i restauratorka prof. Alojzija Ulman iz Vinkovaca, a krunu je izradio zlatar iz Bačke Palanke, Albanac katolik Džon Široka, koji je rad na izradi krune darovao Majci Božjoj za svoje bolesno dijete.

Sama svečanost krunidbe počela je svečanim ulaskom apostolskog pronuncija u čijoj je pratnji bio i domaći biskup sa dvadesetak svećenika iz dekanata i biskupije, te delegacija franjevac bosanske franjevačke provincije na

Pronuncij Fr. Colasuonno otkriva novu krunu
Radosne Gospe u Baču

čelu sa tuzlanskim gvardijanom fra Jozom Bošnjakovićem (tuzlanski samostan se smatra nasljednikom starog gradovršskog samostana).

Nakon pozdrava uglednih gostiju, slijedio je recital o našem doseljenju od svećenika đakovačke biskupije Antuna Devića, a zatim je uslijedio blagoslov krune i svečano krunjenje milosnog lika.

Homiliju u okviru svečane koncelebracije, koju je predvodio apostolski pronuncij, održao je on sam na lijepom i razgovjetnom hrvatskom jeziku.

Veliko mnoštvo svijeta, koje se sabralo iz svih župa bačkog dekanata i nekih drugih šokačkih župa, osobito iz Bačkog Brega, ispunili su staru franjevačku crkvu do posljednjeg mjesta i najveći dio prisutnih pristupio je stolu Gospodnjem. Na koncu svečanosti apostolski pronuncij se obratio skupu srdačnim kratkim nagovorom na talijanskom jeziku, zahvalivši na pozivu i na sudjelovanju u ovoj svečanosti, rekao je da se već osjeća kao "vjernik naše biskupije", aludirajući na dvije uzastopne posjete našoj biskupiji.

Potakavši nas na ljubav prema sv. Ocu, pozvao nas je na molitvu i rad za zvanja i sam je s nama izmolio jednu Zdravo Mariju... za zvanja, a onda kao u proročkom nadahnuću reče da želi da bi Bač postao "marijansko sve-tište" i da bi se prostrani franjevački samostan napunio.

Sve je to govorio sa toliko srca da je osvojio i srca vjernika i svećenika. Svećenici su mu nakon par dana zah-valili posebnim pismom, da je svojom srdačnošću ovu sve-čanost učinio još ljepšom i intimnijom.

Z. K.

NOVI PAPINSKI PRONUNCIJ PRVI PUT U SUBOTIČKOJ BISKUPIJI

Vijest o imenovanju novog pronuncija u Jugoslavi-ji objavljena je 8. siječnja 1985. godine.

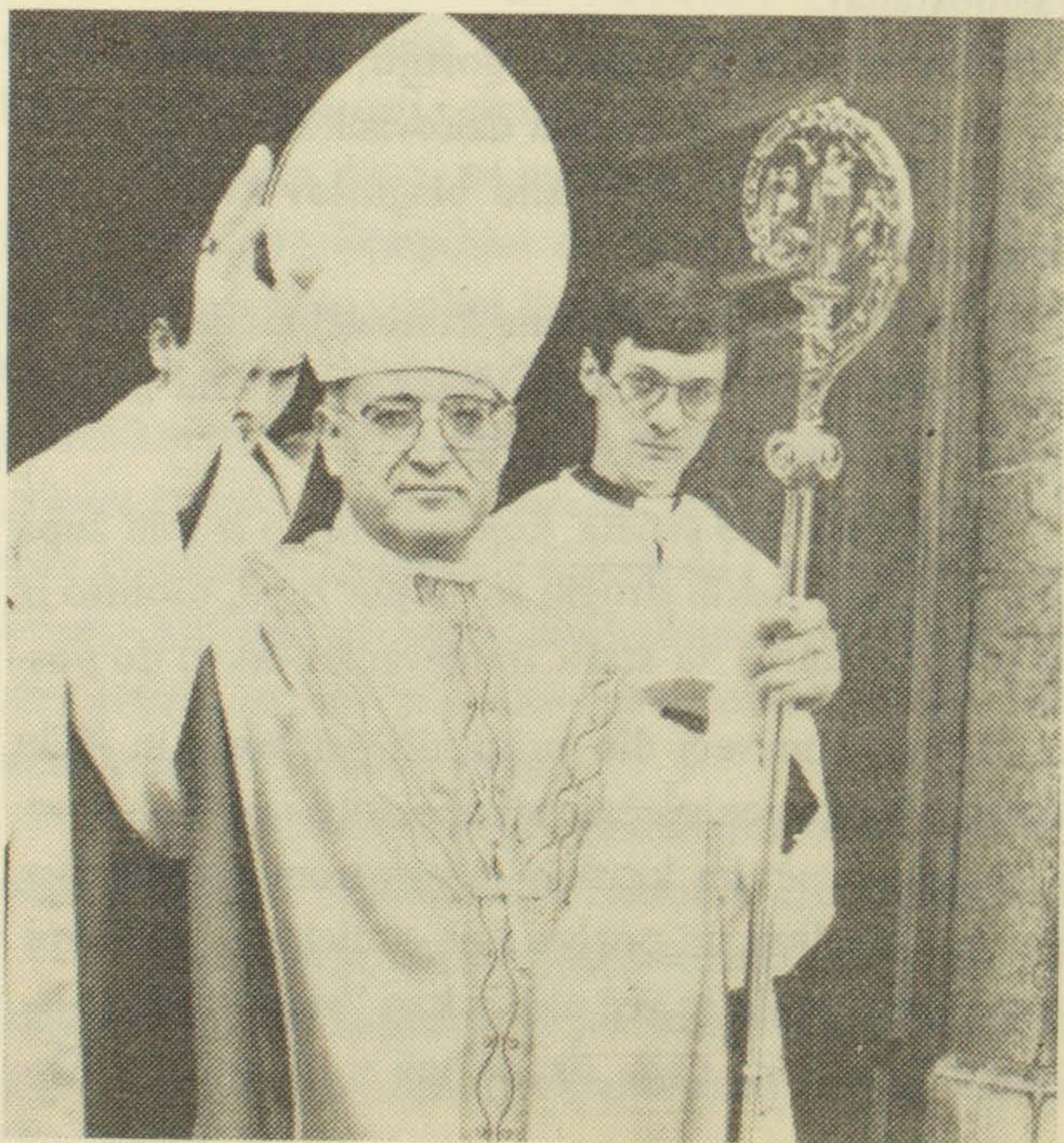
Novi pronuncij je posjetio pojedine mjesne Crkve u našim krajevima. Tako je posjetio i Subotičku biskupiju 29. i 30. rujna 1985. godine.

Pronuncij mons. Francesco Colasuonno stigao je u Suboticu u subotu 29. lipnja u 12 sati. Dočekao ga je su-botički biskup Matija Zvekanović i subotički svećenici.

Poslije zajedničkog ručka pronuncij je u pratnji biskupa domaćina otišao u župnu crkvu sv. Anđela Čuvara u Kanjiži gdje je prisustvovao svećeničkom ređenju Tibo-ra Dobo. Na kraju sv. Mise pronuncij se obratio toplim ri-ječima mladomisniku i svim vjernicima, preporučivši im da se mole za duhovna zvanja.

U nedjelju, 30. lipnja bio je svečani doček pronun-cija u subotičkoj katedral bazilici sv. Terezije.

U 10 sati, u procesiji u pratnji domaćeg biskupa, svećenika, članova Pastoralnog vijeća i velike grupe mladih u bunjevačkim i mađarskim narodnim nošnjama pronuncij mons. Francesco Colasuonno došao je u katedralu, gdje ga je dočekalo mnogo vjernika.

Kod glavnog oltara uglednog gosta pozdravio je bi-skup M. Zvekanović, izrazivši mu dobrodošlicu. U svom pozdravu nuncij je izrazio radost što može pozdraviti sve vjernike Hrvate i Mađare. Prevodilac sa talijanskog i na ta-lijanski jezik bio je isusovac dr Ivan Strilić. On je s talijan-skog prevodio na hrvatski i mađarski jezik.

Za vrijeme sv. Mise pjevao je katedralni zbor "Al-be Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

Poslije sv. Mise pronuncij je otpraćen u procesiji u sjemenište "Paulinum" kao i prilikom dolaska. U sjeme-nišnoj kapeli pronuncij se sastao sa članovima Pastoralnih vijeća. Obratio im se toplim riječima, ističući njihovu ulo-gu u apostolatu Crkve.

Tako je na najsvečaniji način dočekan pronuncij Francesco Colasuonno prilikom prve posjete subotičkim vjernicima.

Za vrijeme svoga boravka u Subotici je posjetio i franjevačku crkvu kao najstariju crkvenu ustanovu u Su-botici.

Isti dan, u nedjelju poslije podne pronuncij Fr. Colasuonno prisustvovao je posveti nove crkve u selu No-vo Orahovo, nedaleko od Bačke Topole. Posvetu nove crkve obavio je subotički biskup Matija Zvekanović na ma-đarskom jeziku, jer su vjernici te župe uglavnom Mađari, ali u tom selu živi zajednica Rusina koji su grkokatolici i oni će u ovoj crkvi imati svoje mjesto okupljanja i euharis-tijskog slavlja. Zato je glavni oltar pomazao svetim uljem sa biskupom M. Zvekanovićem i grkokatolički vladika Sla-vomir Mikloš iz Zagreba, a grkokatolički muški zbor iz Ruskog Krstura otpjevao je na staroslavenskom jeziku ne-koliko liturgijskih pjesama. Uz katoličke svećenike bilo je i nekoliko grkokatoličkih svećenika.

Poslije ovih svečanosti tokom ova dva bogata dana, pronuncij Fr. Colasuonno vratio se u Beograd, noseći ugo-dne dojmove uz obećanje da će opet doći.

Al — Be

MOLIMO DA DOBIJEMO NOVOG BLAŽENIKA
O. TOMU GERARDA STANTIĆA

Velebna crkva karmelićana u Somboru, u ponedjeljak, 24. lipnja 1985. god. bila je svjedok velike svečanosti na duhovnu radost velikog broja prisutnih vjernika.

Toga dana bila je 29. obljetnica smrti karmelićana o. Gerarda Stantića. Povod da se tako svečano sjećamo ove obljetnice njegove smrti bio je taj što su njegovi zemni ostaci nekoliko dana prije prenešeni sa somborskog groblja i sahranjeni su u karmelićansku crkvu ispod oltara sv. Križa. On je mnogo godina služio u toj crkvi i sada opet u njoj se nalazi među svojim vjernicima.

Svečano euharistijsko slavlje toga dana u 18 sati predvodio je subotički biskup Matija Zvekanović uz koncelebraciju velikog broja svećenika i redovnika karmelićana i franjevac.

U svojoj homiliji biskup je na mađarskom i hrvatskom jeziku govorio o kreposnom životu skromnog karmelićanina, o. Gerarda Stantića. Istakao je njegov dugogodišnji dušobrižnički rad u somborskom samostanu, gdje se istakao kao ispovjednik i propovjednik.

Ugodnik Božji o. Gerard Stantić rođen je 16. rujna 1876. god. na Đurđinu, kraj Subotice. Roditelji su mu bili Joso Stantić i Đula Jagić. U to vrijeme nije postojala đurđinska crkva, zato je kršten u Bajmoku i dobio ime Tomo.

Djetinjstvo je proveo na skromnom bunjevačkom đurđinskom salašu uz roditelje, braću i sestre. Osnovno obrazovanje je dobio u salašarskoj školi i onda je pošao u subotičku gimnaziju, a 1895. god. krenuo je u Kaloču u isusovačku gimnaziju.

Nakon sedmog razreda gimnazije stupio je 9. rujna 1896. god. mladi Tomo Stantić u karmelski red u novicijatu u Grazu. Dobio je redovničko ime Gerard.

U to vrijeme prostrana austro-ugarska karmelićanska provincija podijeljena je na dva dijela i odvojeni su samostani u Mađarskoj /u Đuru, Budimpešti i u Somboru od 1904. god./

Mladi redovnik o. Gerard Stantić došao je u nov somborski karmelićanski samostan 1904. god. i tamo je ostao oko 50 godina /s malim prekidom poslije drugog svetskog rata/ sve do svoje smrti 24. lipnja 1956. god.

Nakon završetka prvog svjetskog rata 1918. god. u Somboru je bio jedini karmelićanski samostan u Jugoslaviji. O. Gerard kao dugogodišnji poglavar toga samostana svim vremenima je radio na širenju i učvršćenju karmelskog reda među Hrvatima. Današnja mlada karmelska

provincija vidi u njemu svoga preteču, duhovnog oca i zagovornika.

Među vjernicima je bio cijenjen i umro je na glasu svetosti. Na njegovu sahranu skupilo se veliko mnoštvo svijeta, svih vjera i svih narodnosti iz Sombora i okoline.

o. Tomo Gerard Stantić u svojim starijim godinama

Koliko je još snažna uspomena na pokojnog o. Gerarda pokazuje i ova svečanost u karmelićanskoj crkvi, u ponedjeljak, 24. lipnja 1985. god. povodom 29. obljetnice njegove smrti. Osim vjernika Hrvata i Mađara iz Sombora, bilo je mnogo hodočasnika iz okoline i iz njegovog rodnog Đurđina i Subotice.

Svi su oni molili Gospodina da se udostoji o. Gerarda Stantića podići na čast oltara. Biskup Matija Zvekanović je u homiliji objavio da će se početi službeni postupak za njegovo proglašenje blaženim. Pozvao je sve vjernike da se mole Bogu da ovaj čin dovede do uspjeha.

Hrvati vjernici posebno su oduševljeni ovom obavješću, jer je to još jedan sin našeg naroda za kojeg molimo da ga vidimo uzdigunotog na čast oltara. Tako će đurđinska polja prikazati svoj najljepši zlatan klas koji će krasiti naše oltare.

U ovoj godini duhovnih zvanja u Subotičkoj biskupiji gorljivo želimo da o. Gerard moli za svećenički i redovnički podmladak kao što se za života brinuo za podmladak karmelskog reda.

Vojmir

PRILOG MLADIH

prilog mladih

U ovoj godini mladih "Bačko klasje" poziva mlade da što više surađuju u našem listu i da ga čitajući zavole!

Prilog mladih uredili su vlč. gg. Ivica Prčić i Andrija Anišić sa grupom mladih vjernika

razmišljanje poslije ljetovanja

Da li sam Te na trenutak za vrijeme svog odmora napustila? Jesam li napustila Tvoju ljubav, svoju vjeru? Kako bih i mogla?! Osjećala sam Te na svakom koraku. S Tobom mi je bilo najljepše. Osjećala sam Tvoju snagu čitavim svojim bićem. Ona me je štitila od opasnosti koje vrebaju sa svih strana i svih kutaka zemlje... Radovala sam se kada sam vidjela da Te i drugi ljudi vole i poštuju. Ali, uvijek su se pojavljivali i oni koji su Te potpuno zaboravili. Oni su odlazeći na odmor podlegli privlačnim čarima "leškarenja". Živjeli su u sadašnjosti i ni na što nisu mislili. Živjeli su sa praznim dušama. Boljelo Te je to, pa ipak ti si bio uz njih, nadajući se da će ponovo krenuti Tvojim putem, putem kojeg si Ti izgradio. Ali, oni to nisu učinili...

Hvala Ti, Gospodine, što sam Ti ostala vjerna, što se nijednog trenutka nisam udaljila od Tebe... Hvala Ti što si utkan u moje biće.

Ono što mi se najviše sviđalo i što mi se najviše utisnulo u sjećanje na proteklom odmoru, bili su ti mali, prekrasni otoci pored puteva. Postavljeni su da bi se lju-

di mogli pomoliti Tebi i zahvaliti što si ih cijelog putovanja čuvao i bio uz njih. U noći izdaleka su se mogli vidjeti plamičci svijeća. Oni su bili znak da mnoštvo srdaca kuca za Tebe.

Slušala sam crkvena zvona koja su pozivala vjernike na najljepši sastanak, sastanak s Tobom. Ulazeći u te male crkvice, za mene je počinjao novi život. Bila sam u sklopu te crkvene zajednice. Pri pomisli da se u svijetu, u isto vrijeme skupljaju milijuni ljudi sa istom željom u srcu da budu s Tobom, srce mi od radosti zakuca jače.

Orgulje su predivno svirale, a ljudi očiju uprtih u tvoje Tijelo i tvoju Krv, sretno su pjevali. Oči su mi se napunile suzama. Crkva je bila ispunjena božanstvenom muzikom. Tu se gradio novi svijet, svijet čiji si Ti vođa. Postala sam svjesna da ova i ovakva Crkva neće biti nikada uništena. Ona je sazidana na čvrstom temelju i nikakva mržnja neće je srušiti... Osjećala sam se sretnom i sigurnom...

Prošlo je i ovo ljetovanje. Prošla je još jedna provjera čvrstine moje vjere i sretna sam što mogu reći: "Nisam Te razočarala"!

Djevojka, sretna i zahvalna

MLADI OPET U RIMU

U ovoj Međunarodnoj godini mladih mladi iz Subotičke biskupije s mnogo žara i oduševljenja krenuli su u vječni grad Rim da svečano proslave blagdan sv. apostola Petra i Pavla, da pogledaju mjesta njihova mučeništva i prebivališta, da pokažu svoju odanost Svetoj Stolici, a napose glavi Crkve, svetom ocu Papi, te tako prodube i učvrste svoju vjeru u Isusa Krista i tako pokažu da žele nasljedovati trinaeststoljetnu kršćansku baštinu svoga naroda.

U utorak, 25. lipnja u ranim jutarnjim satima, uz Božji blagoslov krenuli smo na hodočašće u Rim. Hodočašće smo započeli sv. Misom u Somboru; poslije sv. Mise pošli smo prema Italiji. Vrijeme je brzo prolazilo uz molitvu, pjesmu i šalu.

Narednog dana, sretno prešavši granicu, našli smo se u Padovi, u crkvi sv. Antuna. Nakon razgledanja ove crkve pošli smo, u ne tako veliku crkvu našeg zemljaka sv. Leopolda Mandića. U sklopu te crkve vidjeli smo i sobicu u kojoj je sv. Leopold Mandić poput liječnika, ali ne liječkovima, nego toplim riječima razumijevanja, savjeta, podrške i oprostjenja liječio mnoge bolesne duše. Naši voditelji velečasni Andrija Đaković, župnik iz Vajske i vlč. Lazo Novaković iz Subotice služili su sv. Misu u kojoj smo svi sudjelovali molitvom i pjesmom. Poslije sv. Mise svatko je došao do nagrobne ploče, stavio ruku na nju i molio se za milost od Boga preko zagovora sv. Leopolda. U očima mnogih mogle su se vidjeti suze radosnice što su mogli sve ovo doživjeti.

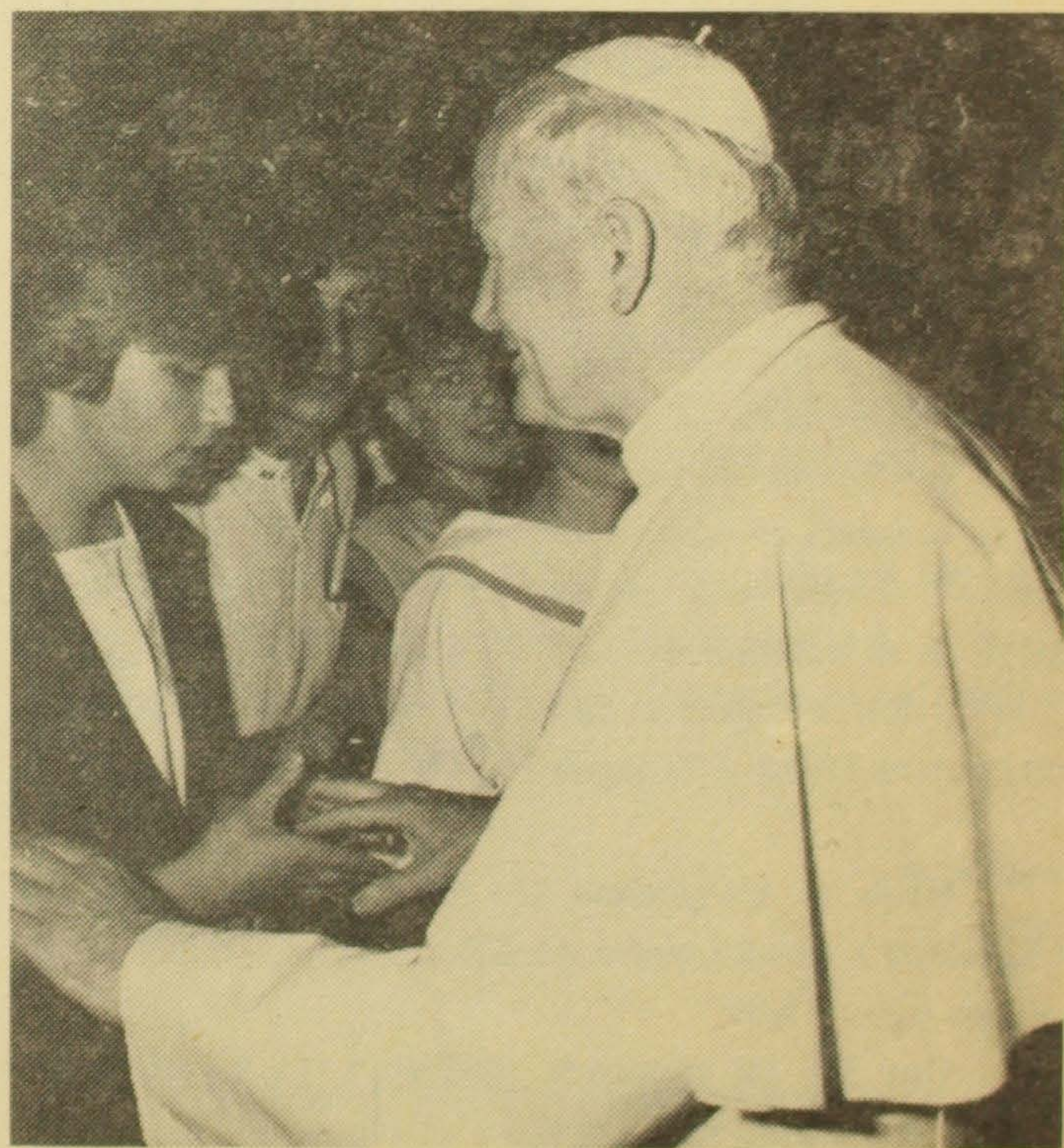
U srijedu, 26. lipnja, uvečer stigli smo u Rim. Tamo nas je dočekao i kroz grad vodio s mnogo strpljenja i bratske ljubavi puna četiri dana vlč. Josip Pekanović. Smjestili smo se u jednoj župskoj kući u Rimu. Tamo su nas dočekali kapelan i mladi župljani, kao i njihovi roditelji. Oni su nam tokom našeg boravka pružali mnogo Kristove prijateljske ljubavi i brinuli se za nas.

U četvrtak, 27. lipnja, krenuli smo u jutarnjim satima u Vatikan, srcu katoličkog Rima, koji je zajednička domovina svih kršćana. Kratko vrijeme smo se zadržali na samom trgu sv. Petra, a potom smo razgledali Baziliku. Tog dana smo imali sv. Misu zajedno sa grupom mladih iz Šibenika, a Misu je predvodio o. Božidar Nagy. Svi smo dobili šalove i vodiče na sa međunarodnog susreta mladih.

Tokom tog i narednog dana posjetili smo i druge rimske bazilike. Baziliku sv. Pavla, koja je prekrasna. Svaki hodočasnik rado navrati i u baziliku sv. Ivana Lateranskog kao i baziliku sv. Marije Velike, koja se nalazi na brežuljku Esquilimu.

U petak, 28. lipnja, oko 13 sati imali smo osobitu čast da nas je primio papa Ivan Pavao II. u posebnu audijenciju. U sali Klementini s nestrpljenjem smo očekivali njegov dolazak. Kad je sv. Otac konačno stigao, oduševljenju nije bilo kraja. Ne postoje riječi, ni izrazi kojima bi se mogli opisati naša osjećanja kada nam se približio.

Papu je u ime svih prisutnih pozdravila djevojka iz Šibenika, a papa je odgovorio: "S radošću pozdravljam sve Vas koji ste u Međunarodnoj godini mladih došli proslaviti blagdan sv. apostola Petra i Pavla. Veseli me Vaša odanost Papi i Apostolskoj Stolici koju svjedočite uz ne male žrtve i teškoće. Ustrajte na putu vjere, ponosni što kao katolici pripadate narodima koji su bogati dugom kršćanskom poviješću".

Susret pape Ivana Pavla II. s mladima

Dugo su mi zvučale u ušima papine riječi: "Svjetlo kršćanske vjere, što su je širili sv. Ćiril i Metod, treba obasjati i proljeće Vašega života, te buditi u Vama svijest dužnosti da vjeru u Isusa Krista trebate prenijeti u treće tisućljeće. Kao katolici, ojačani milošću Isusa Krista kojega često primete u sv. pričesti, zajedno sa vašim sugrađanima drugih kršćanskih crkava i drugih vjera i uvjerenja gradite bolju budućnost za narode u Jugoslaviji i Europi. Neka Vas u tome pomaže Blažena Djevica Marija, te zagovori sv. Petra i Pavla".

Zatim nam je podijelio blagoslov, sa svakim se osobno rukovao, dao krunicu, a mi smo pjevali njegovu pjesmu "Krist na žalu". Fotografirali smo se s papom, a onda je on otišao, a mi smo još dugo za njim gledali skamenjeni od silnog doživljaja i sa suzama u očima, jer u ovom susretu osjetili smo ljepotu i veličinu kršćanstva...

Na sam blagdan sv. Petra i Pavla bili smo na svečanoj Papinskoj misi u bazilici sv. Petra na kojoj se izvodila "Krunidbena Misa" W.A. Mozarta. Bečkom filharmonijom dirigirao je glasoviti Herbert von Karajan.

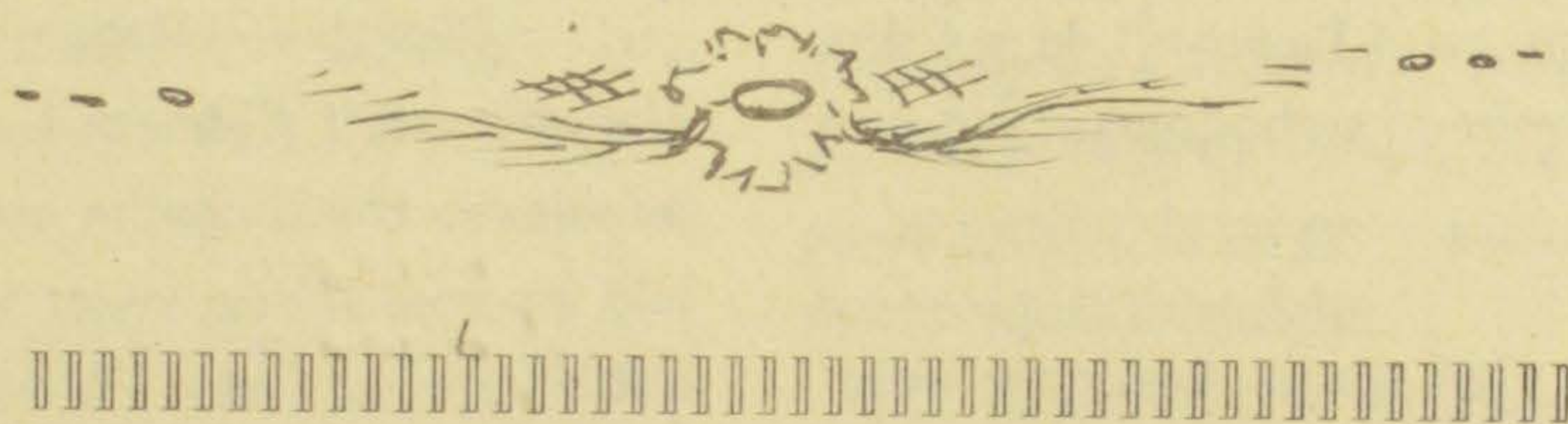
Posjetili smo i druge znamenitosti Vječnoga grada - Kalistove katakombe, sv. stepenice, Koloseum. U nedjelju smo bili u crkvi sv. Marije Goretti.

Naše druženje s mladima iz župe, u kojoj smo boravili, bilo je više nego dobro. Engleski jezik nam je pomogao u sporazumijevanju. Razmijenili smo adrese, zahvalili časnim sestrama koje su nam svaki dan pripremale ručak. Zahvalivši i pozdravivši se s p. Božidarom Nagy i vlč. Josipom Pekanovićem, te s našim domaćinima, krenuli smo put Firence. Tamo smo pogledali katedralu i krenuli u Veneciju, odakle smo nakon kratkog razgledanja pošli prema Trstu i Jugoslaviji.

Za vrijeme čitavog putovanja atmosfera u autobusu bila je predivna. Sklopljena su mnoga prijateljstva, koja se, vjerojatno, neće dugo prekinuti.

Naše hodočašće završilo se u Subotici. Tužni zbog rastanka, a ipak sretni, jer smo se duhovno obogatili, učvrstivši našu vjeru u Boga, pripremivši se za daljnji život, uz mnoge odluke, koje smo doneli, uputili smo se svojim kućama, šireći ljubav, prijateljstvo i sreću među našim bližnjima.

Nena

RADOVI NA KALVARIJU

Kalvarija je mjesto gdje je Isus završio svoju strašnu muku i odakle je krenuo pravo k svome Ocu u nebo. I u našem gradu postoji Kalvarija, ali je ona sve do nedavno bila dosta zapuštena. Mnogima je to sigurno smetalo, ali najviše župljanima župe Isusova Uskrsnuća. Zato je župnik vlč. Bela Stanić pokrenuo akciju za uređenje Kalvarije. Ovog puta htjeli smo obnoviti ogradu. Radilo se svaki dan, osim nedjelje i blagdana. Od 17.VII. do 19.VIII. Župljani: mladi, stari i djeca dolazili su i dobrovoljnim radom uređivali Kalvariju. Bojili su njenu ogradu.

Evo i nekih statističkih podataka. Oko 90 ljudi dolazilo je tokom tih mjesec dana, od toga 10 djece, 20 mladih i 60 starijih ljudi i ljudi srednjih godina. Ako se saberu dani svakog sudionika akcije posebno, onda se radilo punih 513 dana. Potrošilo se oko 80 litara kiseline, 200 kg osnovne boje

i 60 kg crne boje, a koliko je izuljano čeličnih četki u pripremnim radovima nismo ni izbrojili...

U ovoj korisnoj akciji istakli su se omladinac Ivan Brajko, koji je bio najviše puta - svaki dan; zatim crkveni otac Ivan Radaković, časna s. Božidarka Šokac, Stipan Stanić i drugi.

Nakon završenog rada zahvalili smo Bogu prigodnom pobožnošću na samoj Kalvariji, a naš župnik je pripremio i slavlje na župnom stanu za sve sudionike ove akcije; čak i za one koji su kao prolaznici "gledali" kako drugi rade i poželjeli im "srićan poso".

Sada je Kalvarija puno ljepša i privlači poglede mnogih prolaznika. Na pitanje komu valja zahvaliti što je Kalvarija uređena, mislim da bi bilo najbolje reći: Bogu, koji je u nama pobudio želju da svojim dobrovoljnim radom zaradujemo plaću za nebo!

Mlada župljanka

Đurđin

susret mladih

Početak listopada Đurđin je proslavio 50. godišnjicu svoje crkve. Za tu proslavu vjernici su dobrovoljnim darovima obnovili crkvu i izvana i iznutra, pa je naša crkva sada najljepša u okolici.

I zajednica mladih naše župe uključila se u proslavu tako što smo 14. rujna pozvali mlade iz okolnih župa. Skupilo nas se oko pedesetak. Oni izbližeg došli su pješice ili biciklima, a oni izdaljeg autobusima i automobilima. Mladi svojim jednostavnim ali raznolikim odijelom, kao da i nesvjesno protestiraju protiv robovanja visokom standardu i modi. Za njih je manje važno tko je kako obučen, a više se vrednuje osobnost svakog pojedinca. Šarenilo je i u imenima. Šime, Pere, naša stara imena. Ali ima i Ljilja i Suzana i drugih modernijih imena. Isto je takva šarolikost i u zvanjima. Ima studenata, zemljoradnika, školaraca i već zaposlenih. No, to ni najmanje ne smeta da se osjećaju kao zajednica koju povezuju isti ideali. Veseli su, razdragani. Stari poznanici se srdačno pozdravljaju, a odmah se sklapaju i nova poznanstva. Baš po onoj Pavlovoj, da u Crkvi nema ni Grka ni Rimljana, ni roba ni slobodnjaka, već smo svi jedno u Isusu Kristu.

Tu su i naši svećenici. One starije, koji nose svećeničku uniformu, tituliramo sa "gospodine", a one mlađe, koji se oblače kao i mi, zovemo imenom: Marijan, Franjo. No, to ništa ne umanjuje našu ljubav i poštovanje prema njima, jer predsjedaju zajednici s ljubavlju i brigom za nas mlade. Kako samo lijepo zvuče riječi kad nam se obraćaju: "Dragi mladi prijatelji!"

Već prije zajednica mladih u Đurđinu obradila je Papinu poslanicu mladima. Sada je Suzana samo dala rezime, koji će biti osnov za rad po grupama. Naš sadašnji Papa je izuzetno zauzet za mlade. Valjda su mu zjenica oka. Kako samo okuplja mlade u Rimu, prima pojedine skupine mladih, a na svojim apostolskim putovanjima širom svijeta obvezno je uključen i susret s mladima. To nam je drago. Vidimo da nas učiteljstvo Crkve prihvata, brine se o našoj budućnosti, da u vrtlogu ideja i uticaja ne krenemo krivim putevima.

Đurđinčani su izvanredni domaćini. Tu je brdo krasnih sendviča za okrepu već ogladnjelih stomaka. Griže se zubima, žvače punim ustima, da pucaju zaušnjaci, a sve je obojeno srdačnim smjehom i mladenačkim šalama i zadirkivanjima.

Želja je svih da se ovakvi susreti mladih upriliče što češće. Ima to svoje opravdanje. Vidimo da nismo usamljeni i da nas kao širu zajednicu povezuje ljubav prema Kristu i Crkvi.

Blagdan je Uzvišenja sv. Križa. Euharistijsko slavlje s homilijom predvodi vlč. Andrija Kopilović. Homilija o Kristovom križu, upućena je mladima. Sadržajna, konkretna, dira nas u dubinu duše. Osjećamo da i mi već sada nosimo križ, ali nas hrabri i jača Kristov primjer. Na nama je i odgovornost. Oči Crkve uprte su u nas. To je izazov mlađoj generaciji. Ne smijemo zatajiti, iznevjeriti nadanja.

Razilazimo se brzo. Pozdravi, mahanje rukama za ispraćaj. Bogatiji smo za jedan doživljaj koji ohrabruje i smiruje.

Sudionik

SVA TVOJA RADOST NEKA BUDE GOSPODIN!

Djevojko! Mladiću! Vjerujem da u tvom srcu ima plemenitosti i dobrote i mjesta za istinu o životu, koju nesvjesno tražiš cijelim svojim bićem. Jer, ti nisi samo tijelo za koje ti ovaj svijet svojim lažnim sigurnostima daje obilje uživanja i stvara u tebi još veću prazninu.

Tvoj neograničeni duh teži za vrhuncima ljepote do kojih se ne stiže gmižući po blatu, nego hodajući uspravno; još više: leteći smiono! S pravom se pitaš: Zar je istina o životu tako niska i bijedna? Ne, nije to istina! Svi koji gledaju ovaj svijet pun zla, mržnje i pokvarenosti, mogli bi pomisliti da je to istina. Ali nije! Istina oslobađa, a sve ovo zarobljuje tvoje srce. Za tebe su stvorene vječne ljepote do kojih trebaš doći. Mučno je to i teško. Ne usuđuješ se? Ne bih se ni ja usudila sama. Ali, Isus je tu. Svaki čovjek u duši nosi Boga. Zar ne osjećaš kako te tvoje srce potiče na dobro i na ljubav? To je Bog u tebi. I zove te. Uzalud tražiš sreću okolo. Ona je u tebi, jer je Bog u tebi. Zato udi u tišinu svoje duše. Tu ćeš naći Gospodina s kojim ćeš postići sve. Ne boj se Njegova poziva. Samo On te poznaje bolje od tebe i može te usrećiti. Shvatit ćeš da ima nešto ljepše od uzimanja i prisvajanja, a to je darivanje. Mladost je sposobna nesebično se darivati. Pokušaj živjeti za druge i naći ćeš radost. Tvoja radost će biti Gospodin! I nitko ti neće moći oduzeti te radosti!

s. Blaženka Rudić O.P.

Reportaža iz Juda

O. KAJO KOZMA, franjevac

/UZ 65. godišnjicu misništva/

Nešto sjevernije od gradića Šikloša, u podnožju brda Haršanja, pogled putnika namjernika već izdaleka privlači crkva s dva tornja. To je čuveno marijansko prošteništa Jud (Maria Gyüd). Uz ostale Marijine štovatelje ono posebno privlači podunavske Hrvate. Već stoljećima tu hodočaste i bački Bunjevci i Šokci. Još i danas, kod starije generacije vjernika, Jud je pojam marijanskog svetišta i živi u sjećanjima, događajima i pričama.

Ovdje je u prošlosti prolazila rimska cesta od Pečuha za Osijek. Pri izvoru pod brdom mnogi su putnici našli počinak. Na jednom je stablu stajao Gospin kip oko kojeg se okupljao narod. Benediktinci za kip sažidaše kame-nu kapelicu. Mađarski kralj Geza podiže nad kapelicom crkvu. Zbog mnogih uslišanja i čudesnih ozdravljenja, mnogi ovamo hodočaste. Za vrijeme turske najezde svetište strada, a Jud sa okolnim selima prelazi u protestante. Čak je i čudotvorni kip nestao. Nakon izгона Turaka Blažena Gospa se više puta ukazuje i potuži se riječima: Zašto se ne izbavite iz ovoga ropstva? Franjevci iz Šikloša poprave crkvu i nabave novi kip iz Koprivnice. Opet počinju mnoga hodočašća.

Za vrijeme Rakocijeve bune (1707-1711), da kip ne bi bio obesčasćen, franjevci ga prenesu u Osijek. Tu u drevnoj crkvi u Tvrđi redovnici izlože kip na štovanje. Kad su se prilike smirile, osječki franjevci ne htjedoše vratiti čudotvorni kip, pa pečujski biskup Franjo Nesselrod dariva crkvi novi, današnji kip. Obuče ga u srebrno ruho sa zlatnim rubom. Opet se javljaju brojna uslišanja koja privlače mnoge hodočasnike, te odjednom crkva postaje pre-malena. Od milodara počinje zidanje nove crkve i samostana pokraj nje. Ta krasna crkva s dva tornja i danas dočekuje hodočasnike koji se skupljaju oko čudotvornog kipa.

Kada je 1921. godine određena granica između Mađarske i bivše Kraljevine SHS, više se nije moglo hodočastiti u Jud, pa su Bački Hrvati predvođeni svojim svećenici-ma hodočastili u Bili Aljmaš. Sada, kad je brzim automobila-ma i autobusima udaljenost skraćena, a prijelaz preko granice formalnost, može se opet vidjeti našega svijeta na Judu. Pogotovo ako je kakvo izvanredno slavlje, kao što je bilo 30. lipnja ove godine, kada je franjevac o. Kajo (Lajčo) Kozma slavio svoju 65. godišnjicu ređenja i mlade Mi-se. Tom zgodom skupilo se stotinjak hodočasnika iz Tavankuta i Subotice i kod Gospe Judske u pjesmi i molitvi proveli su nekoliko nezaboravnih sati.

Lajčo Kozma, sada po redovničkom imenu Kajo, rođen je u Tavankutu daleke 1897. od oca Janka i majke Matije Kubatović. U brojnoj obitelji između sedam djece on je najmlađi. Kasnije su ga "poštivali" i zvali Milinko, kako ga i danas naziva njegova rodbina.

Osnovno obrazovanje stekao je u najstarijoj salaša-rskoj školi u Tavankutu, kod sv. Ane. Gimnaziju je nastavio u Subotici. Stanovao je u franjevačkom samostanu, a u školu je išao u vanjsku gimnaziju.

Nakon svršenog šestog razreda odlazi u novicijat u Segedin. Filozofske i bogoslovne studije završava u Gyön-gyösu, gdje je i zaređen za svećenika. Mladu Misu imao je u Tavankutu 1920. godine.

U to vrijeme Subotica je imala 4 mlada franjevca: Radoslav Kujundžić, Ivan Kopilović, Josip Rukavina i naš Lajčo Kozma. Kod razgraničenja između Mađarske i Kraljevine SHS, u dogovoru s redovničkim poglavarima Kujundžić i Kopilović ostanu u Jugoslaviji, a Rukavina i Kozma prijeđu u Mađarsku. Ono što je prevagnulo kod o. Kaje, bila je želja da i našem svijetu koji je ostao u Mađarskoj pruži priliku da na svom maternjem jeziku mogu slušati radosnu vijest Evandjelja.

Službovao je većinom u onim mjestima gdje je bilo hrvatskog življa: u Baču, Subotici, Budimu, Baji, Mohaču, Šiklošu, Pečuju.

Kad su 1950. godine u N.R. Mađarskoj dokinuti redovi, pa i franjevački, o. Kajo kao dijecezanski svećenik pečujske biskupije, dodijeljen je župi Jud, da tu bude duhovni pomoćnik. Tu, u Gospinom svetištu svakodnevno ispovijeda na tri jezika, propovijeda, služi svete Mise. Od ranog jutra do kasne večeri stalno je na usluzi brojnim hodočasnici-ma. Pod teretom godina već pogrbljen, sitnim korakom žuri po crkvi, sa stalnim osmjehom na licu spre-man je učiniti svaku uslugu. Stoga nije čudo da je toliko cijenjen i mnogi ga drže za živog sveca.

I te nedjelje kada je slavio svoju "gvozdenu" Misu izgledao je presretan. U prepunom Gospinom svetištu, okružen svojom subračom svećenicima, a pred brojnom rodbinom i štovateljima, već slabim i drhtavim glasom svima je zahvaljivao. Hrvatskim jezikom propovijedao je župnik njegovog rodnog Tavankuta, vlč. Antun Gabrić, a svoj jubilarni blagoslov podijelio je na mađarskom i hrvatskom jeziku. Čak smo bili iznenađeni kad smo i spomen sličice dobili tiskane našim jezikom.

Kod stola mu je jedan subrat redovnik zaželio da doživi i 70. godišnjicu misništva ili "rubin" Misu. Ovu želju smo porpatili pljeskom. Pljesak nas Hrvata možda je bio i najjači.

Dok imamo svoga "ambasadora" kod Gospe Judske, našega o. Kaju, uvijek će nas pored Gospe dočekati i razdragano srce našeg Tavankučanina. Pa koristimo ovu pogodnost. Pohodimo Gospu Judsku, ali obavezno i našeg dragog o. Kaju.

Ahtun Gabrić
župnik

UMRO BISKUP NAŠE STARE POSTOJBINE

29. srpnja 1985. godine umro je u Mostaru u biskupskom domu nadbiskup Petar Čule umirovljeni biskup mostarski. Pokojnik je četrdesetak godina vodio Crkvu u Hercegovini u veoma teškim prilikama. Kroz to vrijeme je podigao brojne biskupijske kler i veoma lijepu katedralu u Mostaru.

Sprovodne svečanosti vodio je kardinal Franjo Kuharić. Od pokojnika su se oprostili brojni govornici, te sadanji biskup mostarski Žanić, kao i provincijal Hercegovачke franjevačke provincije fra Joza Pejić. U ime Bunjevaca, koji svoje porijeklo vuku sa obala riječice Bune u Hercegovini, kratko se oprostio biskup subotički Mons. Matija Zvekanović.

Z. K.

PREMEJEŠTAJI SVEĆENIKA

Radi smrti dvojice aktivnih župnika i radi umirovljenja Mons. FRANJE VUJKOVIĆA, bivšega katedralnog župnika u Subotici, uslijedila su slijedeća imenovanja i premještaji: za katedralnog župnika biskup je imenovao STJEPANA BERETIĆA, dosadašnjega župnika u Baču. Za novog upravitelja župe u Baču imenovan je SLAVKO VEČERIN, dotadanji kapelan somborski. Nakon smrti Mons. IVANA JURIGE za somborskog župnika imenovan je IVAN VIZENTANER, župnik u Bačkom Monoštoru. Na njegovo mjesto imenovan je IVICA PRČIĆ, kapelan katedralne župe u Subotici, a na njegovo mjesto imenovan je za kapelana TIBOR DOBO, mladomisnik, rodom iz Kanjiže. Smrću JAKOVA GRUNČIĆA, župnika u Sonti i ova župa je ostala upražnjena. Za novog župnika u Sontu imenovan je MARKO FORGIĆ, dotada župnik u Maloj Bosni. LAZAR NOVAKOVIĆ sončanski kapelan imenovan je za upravitelja novososnovane župe sv. Nikole Tavelića u predgrađu Sombora i okolnim salašima. Umirovljenjem ANTONA FISCHERA - BILANIĆA upražnjena je župa Svilojevo i na njegovo mjesto dolazi EDE MIKITY, kapelan bajmočki.

Svim dušobrižnicima želimo obilje Božjeg blagoslova i puno pastoralne zauzetosti na novim mjestima pastoralnoga rada.

IN MEMORIAM

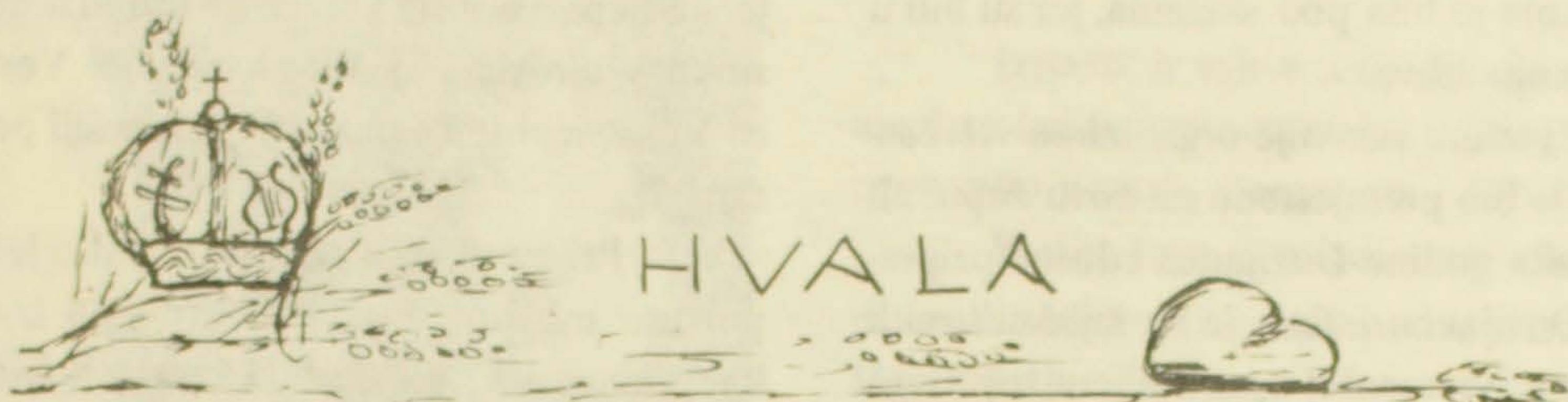
KRISTA VUKOV

14. srpnja 1985. godine s vjerom i nadom u Uskrsnuće, okrijepljena svetim Sakramentima, preminula je u Gospodinu KRISTA VUKOV, rođ. Vuković, u svojoj 81. godini života. Sprovod je vodio biskup Matija Zvekanović u Bajskom groblju iz Peičeve kapelice u Subotici uz lijep broj svećenika, te mnogobrojnu rodbinu i prijatelje. Najdublje su osjetili bol zbog gubitka drage pokojnice muž Nikola te sin Marko, svećenik i kćeri Ana i Klara.

Pokojnica je poboljevala već zadnjih desetak godina, ali je uvijek odoljevala bolesti, dok je zadnjih mjesec dana bilo najteže, kad je i podlegla bolesti.

Krista Vukov rodila se u Gornjem Tavankutu. Kad se udala za svog muža Nikolu najprije se preselila na Žednik. Nakon desetak godina svili su gnijezdo na bikovačkim salašima, gdje su rodili sedmero djece, od kojih je četvero umrlo. Iako su ih djeca napustila odlazeći u školu i za svojim pozivom, teško ih je bilo odvojiti od mira, blagostanja i širine duha salaša koji je punio njihove duše vedrinom i plemenitošću. Takva je bila i snaš Krista sve do svoje smrti. Ono što je nosila u srcu to je zračila oko sebe, a to je ponijela i pred Gospodina kao najplješpi plod svoje zemaljske žetve. Neka joj On bude obilna plaća.

DANI KRUGA I RIJEČI

DUŽIJANCA NA ŽEDNIKU

Po ustaljenom običaju, svake je godine prva Dužijanica u Žedniku. Ove godine to je bilo druge nedjelje u mjesecu srpnju (14.VII). Nekoliko zadnjih godina Dužijanica u Žedniku ne slave samo Žedničani, nego im se pridruže mladi Šokci iz jedne slavonske župe. Ovoga puta gosti su bili iz župe Cerna, skupa sa svojim župnikom Josipom Plavšićem, koji je predvodio misu zahvalincu i održao prigodnu homiliju na temu: Treba biti Bogu zahvalan za sve što nam njegova dobrota daje. Kod mise su sudjelovali župnik domaćin, Antun Miloš i bivši, dugogodišnji žednički župnik Msgr. Franjo Vujković, čije je srce ostalo privrženo Žedničanima.

Propovjednik je dočarao svu ljepotu klasa žita u kojem se odigrava tako sitan, ali toliko vitalan i značajan događaj, čudesno umnažanje sjemena od kojega dobivamo najznačajniju hranu za tjelesni život. U tom veličanstvenom obnavljanju i umnožavanju žita trebamo gledati tragove Božje djelotvorne ljubavi prema ljudima. Bit i svrha Dužijance je: zahvaliti Stvoritelju za njegove predivne darove kojima nas svake godine dariva. Ove misli propovjednik je pokušao pojasniti i približiti prisutnim vjernicima kako bi svačije srce bilo zahvalnije.

Mladi su u narodnim nošnjama prinijeli prikazne darove, među kojima je bila i ovogodišnja kruna koju je izradila Ana Milodanović, a prinijeli su je bandaš Blaško Ivanković i bandašica Ljiljana Šarčević. Rad je od slame, a tema je bila evropska godina glazbe.

Na kraju sv. Mise svi prisutni su sudjelovali u svečanoj procesiji oko crkve. Otpjevan je "Tebe Boga hvalimo" i podjeljen svečani blagoslov s Presvetim sakramentom.

Poslije sv. Mise mladi župljani iz Cerne odsvirali su i otpjevali nekoliko crkvenih šansona.

Bilo je lijepo biti sudionikom ovog slavlja. Vidljivo je da naš narod misli na Boga i da je zahvalan Bogu.

Sudionik

DUŽIJANCA NA ĐURĐINU

U nedjelju, 4. kolovoza, ove godine Đurđinčani su svečano proslavili 50 godina od kako su prvi put slavili Dužijancu. Daleke 1935. godine Đurđinčani su išli u Bajmok sa bandašom i bandašicom da posvete krunu u tamošnjoj crkvi i da dadu Bogu hvalu za darove zemlje. U Đurđinu je inače Dužijanica u novosagrađenoj crkvi prvi put održana 1937. godine.

Ove godine bilo je sve u znaku te proslave, tako je i ovogodišnja kruna, djelo naših slamarki, i kićenje oltara bilo u tom znaku. Samom svečanom činu zahvale prethodila je trodnevna priprema. Svaku večer, nakon sv. Mise i prigodne propovijedi za narod, mladi su imali predavanja na teme koje su sami izabrali. Zadnjeg dana trodnevne bilo je pokorničko slavlje i prilika za sv. ispovijed.

U nedjelju prije podne uz mnoštvo vjernika i mladih u narodnim nošnjama svečanu sv. Misu predvodio je velečasni g. Nikola Kraljević, župnik iz Petlovca u Baranji. On je ujedno predvodio i trodnevne pripreme za Dužijancu. Poslije sv. Mise bila je procesija sa Presvetim u kojoj su mladi nosili dosadašnje simbole sa prethodnih Dužijanci i simbol godine mladih. Svi simboli su izrađeni od slame i djelo su ruku naših vrijednih umjetnica Kate Rogić i Mare Ivandekić. U procesiju se uključio i veliki broj vjernika.

Ove godine se zbog radova u crkvi misa održala vani, što se pokazalo vrlo dobrim, pa će se, možda, i ubuduće, prilikom većih svečanosti, pribjeći toj praksi.

Poslije podne, u 17 sati bila je svečana akademija koju su pripremili mladi u suradnji sa župnikom Marjanom Đukićem. Teme, koje su obrađene na akademiji, obuhvatile su godinu mladih, godinu duhovnih zvanja, dužijancu - zahvalu Bogu... I na akademiji je bio lijep broj vjernika.

Poslije toga bilo je kolo kod bandašice. Čast da ove jubilarne godine budu bandaš i bandašica imali su mladi Marko Stantić i Branka Milodanović.

Marjko

DUŽIJANCA POD SKELAMA

Ovogodišnja Dužijanca u župi presv. Trojstva u Maloj Bosni bila je 11. kolovoza 1985. godine. Ona se ove godine održala u crkvi koja je bila pod skelama, jer su bili u toku radovi na fasadiranju crkve.

Dužijancu ove godine više nije organizirao velečasni Marko Forgić, jer je bio premještenu na novu župu, ali treba reći da je on svake godine Dužijancu zdušno pripremao. "Jako je volio Dužijancu i živio je za taj dan" rekli su neki mladi dok su s privremenim upraviteljem župe nastojali da i ove godine Dužijanca bude uistinu lijepa, te da bude istinski dan zahvale Bogu za "plodove zemlje i rada ljudskih ruku".

Djeca i mladi su se uz vodstvo bandaša Pere Skenderović i bandašice Jacinte Ivković angažirali u čišćenju žita i pletenju vijenaca od žita, kojima su bili ukrašeni crkva i karuca.

Uoči Dužijance, u subotu u 18 sati bila je mala duhovna priprma za Dužijancu. Pokorničko bogoslužje predvodio je vlč. Andrija Anišić, a za ispovijed su bili na raspolaganju preč. g. Franjo Vujković i vlč. g. Tomo Bukvić. Poslije ispovijedi bila je sv. Misa.

U nedjelju je osvanulo prekrasno jutro. Već oko 9 sati počeli su pristizati mladi i djeca u narodnim nošnjama. Dočekivala ih je i raspoređivala za procesiju s. Eleonora Merković.

Oko 10 sati bandaš i bandašica na svečano ukrašenim karucama s pratiocima stigli su pred crkvu noseći ovogodišnju krunu od žita - golubicu mira - koja je htjela podsjetiti na godinu mladih čije je geslo "Mir i mladi idu za-

jedno". Pred crkvom su ih sačekali privr. upr. župe vlč. Andrija Anišić, vlč. Franjo Lulić i članovi Pastoralnog vijeća Stjepan Gabrić i Marko Kujundžić, te mali bandaš Marinko Vujković L. i male bandašice Vesna Vuković i Slavica Vuković, oni su u ulaznoj procesiji ponijeli krunu do oltara.

Prije početka sv. Mise slijedio je kratki recital - kao pozdrav mladom žitu, koji su lijepo izveli mladi Nada Dekanj, Marina Vujković L. i Pere Ivković. Blagoslovljeno je novo žito i započela je sv. Misa koju je predvodio velečasni Franjo Lulić.

Propovijedao je vlč. Andrija Anišić, tadašnji privremeni upravitelj župe. On je u svojoj homiliji usporedio kruh zemaljski i kruh nebeski, naglasivši da kao što nije moguće dugo živjeti bez hrane koja je simbolizirana kruhom, isto tako nije moguće biti dobar kršćanin bez sv. pričesti, koja je hrana našega duhovnog života.

Sve prisutne je potaknuo i pozvao da se što češće hrane tijelom Kristovim... No, za čestu sv. pričest potrebno je ispuniti između ostalog i jedan uvjet. Potrebno je imati čisto srce. To je teško, rekao je propovjednik... ali pravo je tako. Kao što je potrebno puno truda, rada i znoja da se od zrna pšenice dobije slatiki kruh, tako je isto potrebno puno borbe, muke i molitve da bismo sačuvali svoje srce čistim, jer samo takvo srce je dostojno da blaguje tijelo Kristovo.

Za vrijeme čitave sv. Mise vlč. Bela Stantić je bio na raspolaganju za sv. ispovijed.

Dužijanca u Maloj Bosni — glavni oltar u crkvi

Bandaš i bandašica, mali bandaš i bandašice u Maloj Bosni

Poslije sv. Mise slijedila je procesija oko crkve koja je bila dijelom već obnovljena, a dijelom još pod skelama. Nakon procesije smo otpjevali "Tebe Boga hvalimo..." i tako još jednom na vidljiv način zahvalili Bogu na svim primljenim darovima.

Izišavši iz crkve uslijedilo je obavezno fotografiranje, kao trajan spomen na još jednu Dužijancu u ovoj župi, ovog puta pomalo i posebnu - "Dužijancu pod skelama".

Poslije toga su mladi u narodnim nošnjama odigrali par narodnih kola uz pratnju dva svirca iz "stare bande" - Mije Peić T. i Eleka...

Poslije podne u 16 sati ovogodišnja Dužijanica završila je svečanim blagoslovom s Presvetim Sakramentom. Slijedilo je još "kolo" na salašu bandašicinog oca Jose Ivković, gdje se okupilo jako puno mladih i starijih. Nije li i to jedan znak da u mnogim našim ljudima još uvijek živi želja za "starim lijepim običajima"!?

Moram na kraju primjetiti i osvrnuti se i na jednu bolnu, bolnu činjenicu. Naime, puno je bilo onih koji su na Dužijancu došli, ali nisu došli zahvaliti Bogu; ostali su u dvorištu crkve i tamo svojim glasnim brbljanjem ometali i samu sv. Misu. Bilo bi dobro zapitati dotične zašto su došli?! - da zahvaljuju Bogu sigurno nisu...

župljanin

DUŽIJANCA U SUBOTICI

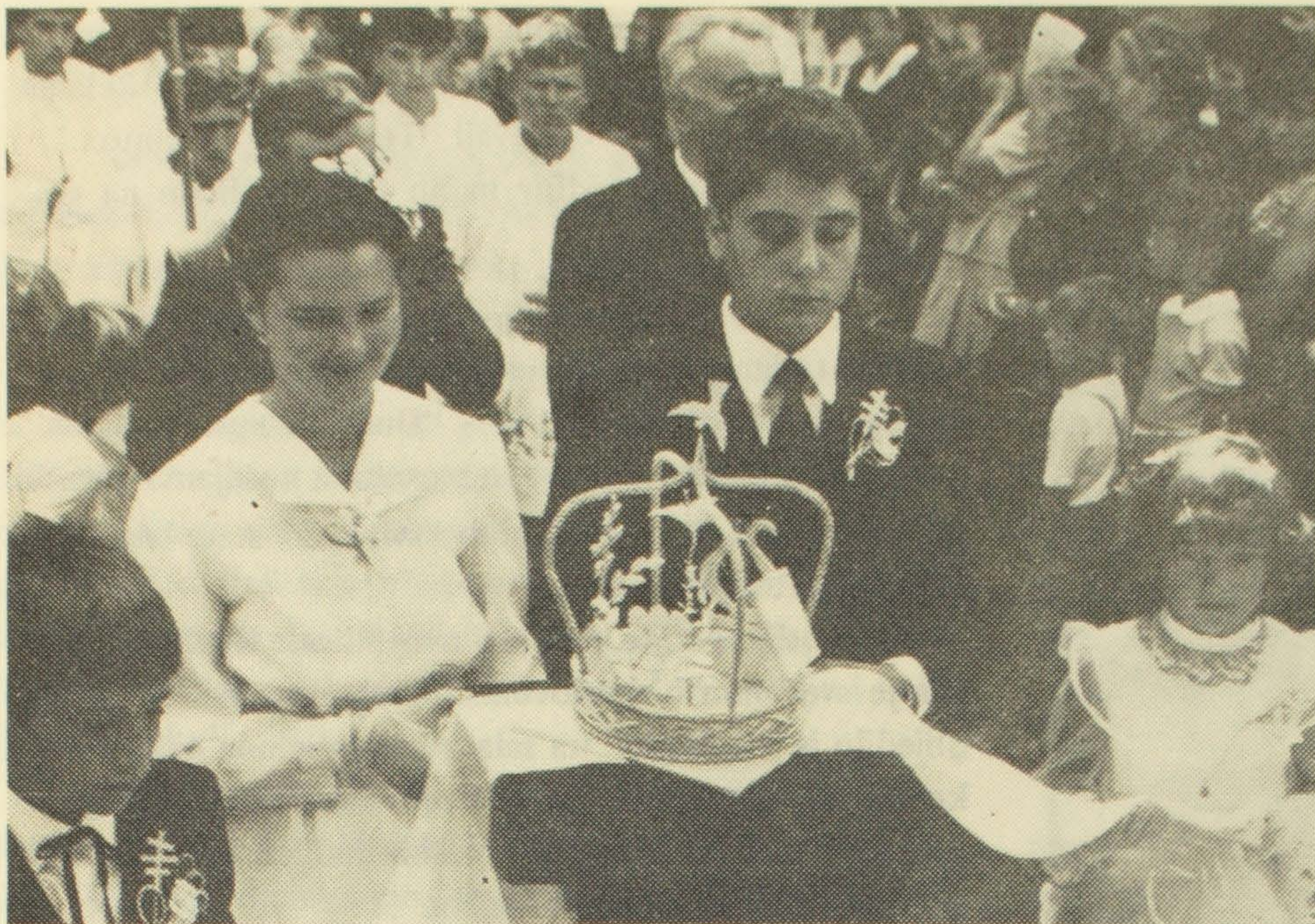
Dužijanica se već niz godina u Subotici slavi na blagdan Velike Gospe kao dan zahvalnosti za završenu žetvu. Ta proslava je u narodu prihvaćena i postala je tradicija pa se uvijek skupi u katedralu i oko nje veliko mnoštvo vjernika premda je radni dan.

Ove godine dužijanica je proslavljena s posebnom svečanošću, jer je gost bio pronuncij mons. dr Francesco Colasuonno.

U 10 sati bandaš Antun Stipić i bandašica Marija Sudarević došli su pred katedralu na karucama, ukrašenim žitnim vijencem, noseći žitnu krunu koja je bila predstavljena i prikazana na Meditativnoj večeri, a izradile su je Mara Ivković Ivandekić i Kata Rogić iz Đurđina. Zatim su zajedno s velikom grupom mladih u bunjevačkoj narodnoj nošnji pošli u sjemenište "Paulinum" da u procesiji doprate u katedralu gosta pronuncija, domaćeg biskupa i sveće-

Prinos prikaznih darova na ruke pronuncija u subotičkoj katedrali

Bandaš i bandašica u procesiji oko katedrale

nike u asistenciji. Pored durgih, u asistenciji je bio novi katedralni župnik Stjepan Beretić i bivši katedralni župnik Franjo Vujković.

Povorka je svečano i dostojanstveno ulazila u katedralu, koja je bila ispunjena mnoštvom vjernika, uz svečane zvukove orgulja i uz oduševljenu pjesmu prisutnih.

Prije sv. Mise mladež je izvela kraći recital o dužijanci, a biskup M. Zvekanović je blagoslovio žitnu krunu i novo žito.

Pod sv. Misom je pjevao katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

Prigodnu propovijed održao je isusovac o. Ivan Macan iz Zagreba.

Kao prikazni darovi prikazani su žitna kruna, novi kruh, korpica grožđa i dr.

Poslije sv. Mise bila je zahvalna procesija, koja zbog

... Osvanuo je divan dan. Pred bajmočkom crkvom sa nestrpljenjem stajali su mladi. Bili su obučeni u stare bunjevačke nošnje. Nošnje, koje su naše prabake i bake tako pažljivo čuvale u ormarima, ponovo su zasijale punim sjajem i šarenilom. Spretne ruke sa zadovoljstvom namjštale su svaku mašnicu, svaki nabor. Čekali su bandaša i bandašicu... Svečana povorka krenula je u crkvu. Naprijed bandaš i bandašica, a za njima risari sa strukom žita i risaruše sa kruhom u ruci. Za vrijeme sv. Mise u crkvi, ukrašenoj žitom, svi su se vjerno molili Bogu i zahvaljivali mu za bogatu žetvu... Poslije sv. Mise vani se igralo. Svirci su svirali narodna kola, a mladi su oduševljeno igrali. U starijim ljudima budile su se lijepe uspomene...

popravka krova nije mogla ići oko katedrale, nego samo od jednih prijekih vrata do drugih.

Ljepoti procesije je doprinjela velika grupa mladih u bunjevačkoj narodnoj nošnji, a njih je ove godine bilo više nego ikada zadnjih godina. Bili su vrlo lijepo i uredno obučeni. Osim mladeži u svečanoj bunjevačkoj narodnoj nošnji, ove godine bilo je nekoliko pari "risara" i "risaruša" koji su bili obučeni u radnu nošnju.

Treba istaći i posebno zahvaliti onima koji su pomogli u okupljanju i oblačenju mladeži u bunjevačku narodnu nošnju.

Njihovim zalaganjem ova religiozna svečanost mnogo je dobila u svojoj ljepoti i dostojanstvu. Ostala je kao doživljaj koji se duboko urezao u srce i dušu svih prisutnih.

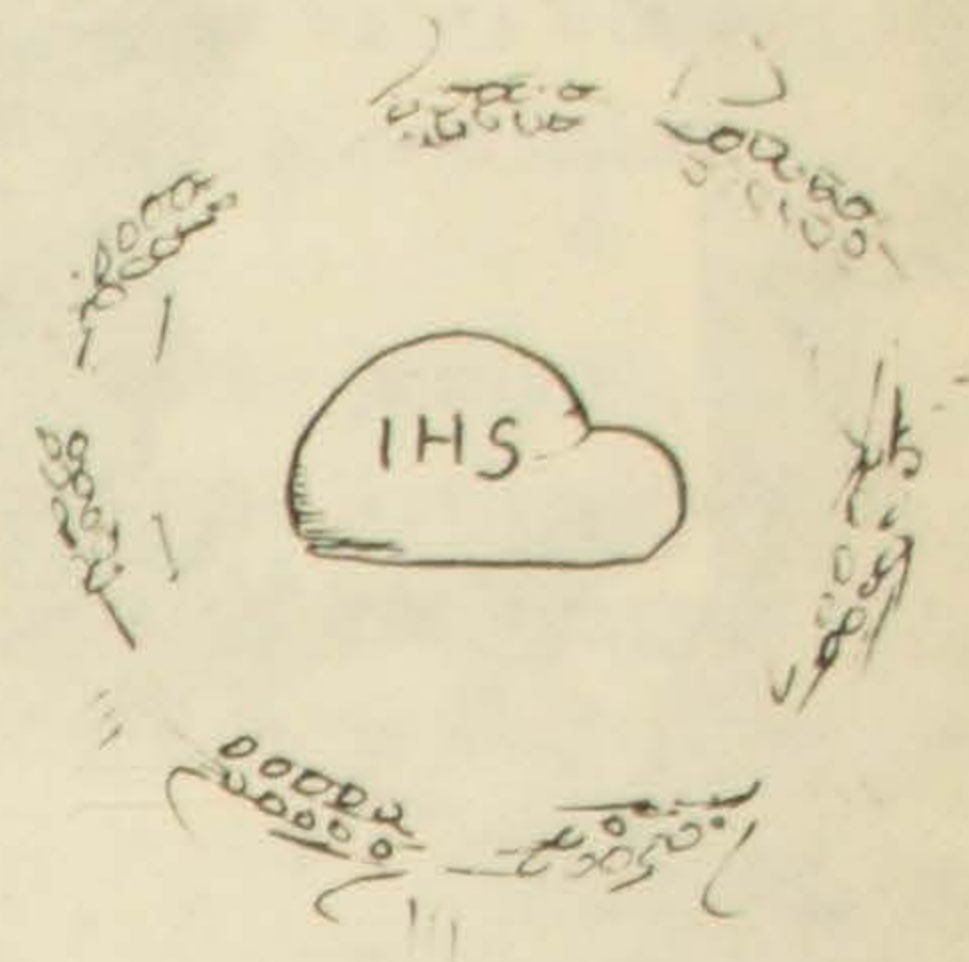
Al — Be

DUŽIJANCA U BAJMOKU?!

Bio je to prizor od prije pet godina. Dužijanica se redovito održavala pet godina. Premda je svake godine bilo sve manje i manje mladih u narodnim nošnjama, ipak je uvijek bilo svečano i lijepo... ali što se dogodilo ove godine? Zašto ove godine nije bilo Dužijance u Bajmoku kao i u drugim okolnim župama: u Žedniku, Đurđinu, Maloj Bosni... Zar se nije moglo i ove godine na lijep način zahvaliti Bogu za uspješnu žetvu?! Tko je zakazao, župnik ili mi vjernici, osobito mladi, koji se nismo baš nimalo zauzeli da bi se Dužijanica i ove godine održala?!

Zar da ovaj lijepi običaj, koji je počeo živjeti i u našoj župi, samo tako nestane?! Imamo dovoljno vremena da razmislimo kako ćemo dogodne Bogu zahvaliti

Bajmočanka

MEDITATIVNA VEČER

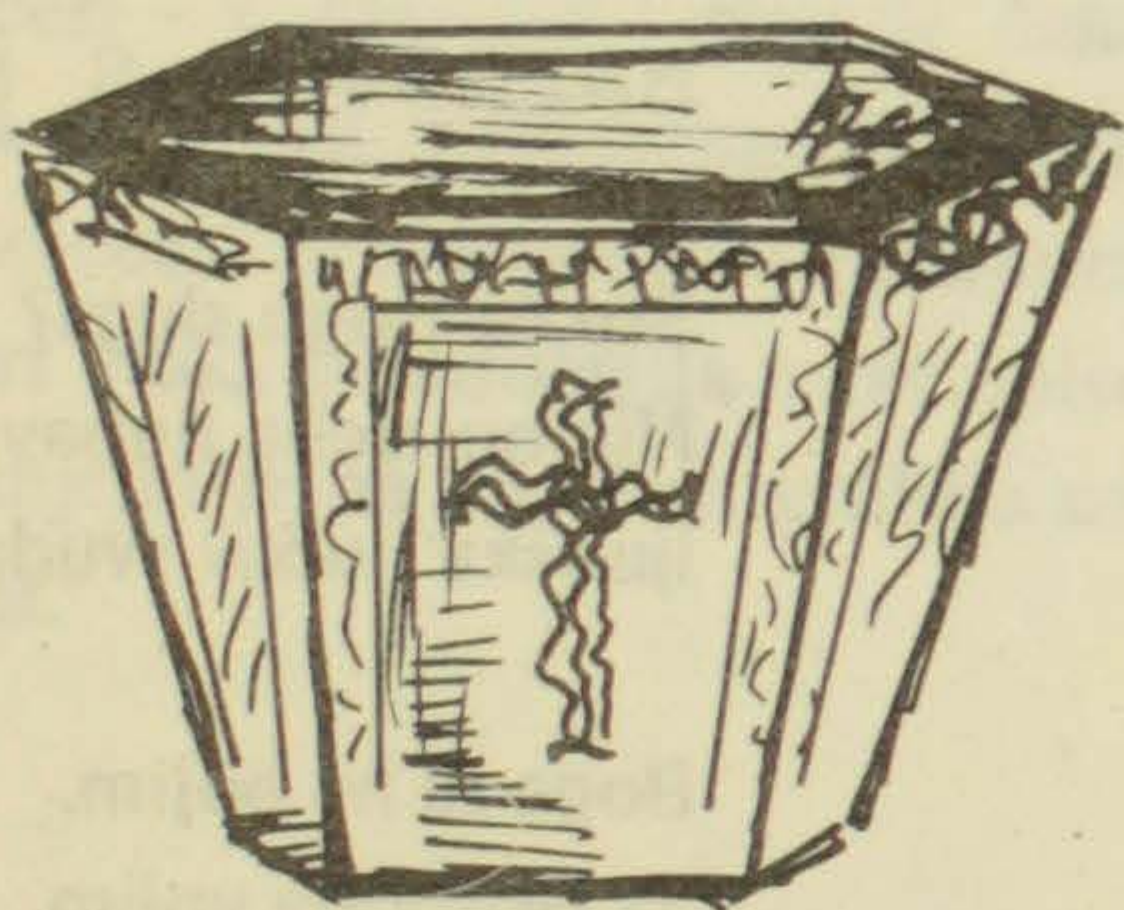
Meditativna večer je održana u subotičkoj katedrali - bazilici sv. Terezije 14. VIII, sa početkom u 19,30 sati

Ova godina je bogata jubilejima kao što su Evropska godina glazbe, Metodova godina i Godina mladih. Zato je program Meditativne večeri ove godine bio bogat i obuhvatio je sve tri spomenute teme.

I glavni oltar u katedrali bio je posebno ukrašen. Pred oltarom su bila ova tri simbola: knjiga, maslinova grančica i violina. U sredini svetišta je stajala velika uskrsna svijeća, a ispred nje ovogodišnja kruna za dužijancu, izrađena od slame.

U okviru prve teme o Evropskoj godini glazbe katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić otpjevao je nekoliko kompozicija, a recitatori su pročitali misli o umjetnosti velikog indijskog književnika i mislioca Rabindranatha Tagore.

U okviru druge teme o Metodovoj godini katedralni zbor otpjevao je odlomke "Staroslavenske mise" Albe Vidakovića, a mladi recitatori su pričitali završnu molivu svetog Metoda uz glazbenu pratnju violine.

KNJIŽEVNA VEČER U SUBOTICI

Književna večer je održana u nedjelju, 18. kolovoza u sjemeništu "Paulinum" sa početkom u 18 sati. Bila je bogata svojim programom, jer ove godine se navršava nekoliko obljetnica koje je trebalo spomenuti kao važne u kulturnoj povijesti Bačkih Hrvata.

Ove godine navršava se 1100 godina od smrti sv. Metoda, slavenskog apostola, koji je sa svojim bratom sv. Ćirilom udario temelj slavenskoj pismenosti i kulturi.

Najljepše i najslikovitije je obrađena i prikazana treća tema o Godini mladih.

Mladi recitatori su pročitali nekoliko Papinih poruka mladima u raznim prilikama na temu "Mir i mladi idu zajedno". Između pojedinih Papinih poruka dječiji i mješoviti zbor "Albe Vidaković" pjevali su poznatu pjesmu "Krist na žalu".

Kod pojedine strofe te pjesme grupe mladih u bujnoj narodnoj i građanskoj nošnji pristupaju uskrsnoj svijeći i pale svoje svijeće i čine "nebesko kolo" oko oltara. Za vrijeme završne molitve svi mladi oko oltara drže uzdignute svijeće što daje vrlo lijepu i znakovitu sliku: Uskrsna svijeća je simbol izvora vječne svjetlosti i na toj svjetlosti mladi neka zapale svjetlost svoje duše i plemenitosti.

Tada je voditelj vlč. Andrija Kopilović pristupio oltaru da podijeli završni blagoslov, a kolo se otvara i čini polukrug oko uskrsne svijeće i žitne krune. Prije završnog blagoslova voditelj je predstavio žitnu krunu koja je toga časa bila posebno osvijetljena. Voditelj objašnjava njeno značenje: Kruna je izrađena od slame u hrvatskom tropletu, a u njoj se nalaze četiri simbola – Metodov dvostruki križ i knjiga, harfa kao simbol glazbe i simbol Godine mladih.

Autor scenarija za Meditativnu večer je vlč. Andrija Kopilović uz suradnju Viktorije Grunčić i s. Mirjam Pandžić. Tekstove za recital su odabrali vlč. Andrija Kopilović i Viktorija Grunčić. Tekstove je obradila, pripremila za izvođenje i uvježbala V. Grunčić uz suradnju s. M. Pandžić.

S velikim zadovoljstvom moramo istaći zasluge svih izvođača i priređivača ove svečanosti, jer po svojoj umjetničkoj vrijednosti i uspjehu spada među najljepše i najuspjelije otkako se već nekoliko godina priređuje Meditativna večer.

Na ovoj priredbi kao gost je prisustvovao i pronuncij Francesco Colasuonno u pratnji biskupa Matije Zvekanovića i nekoliko subotičkih svećenika.

Velika je šteta i velik duhovni gubitak što nije bilo više posjetilaca. Ove priredbe su posebne vrste s mnogo novosti, ali odaziv posjetilaca nije jednak trudu i zalaganju priređivača i izvođača. To je velika šteta, ali treba uporno nastaviti s ovakvim priredbama i uspjeh neće izostati.

Al - Be

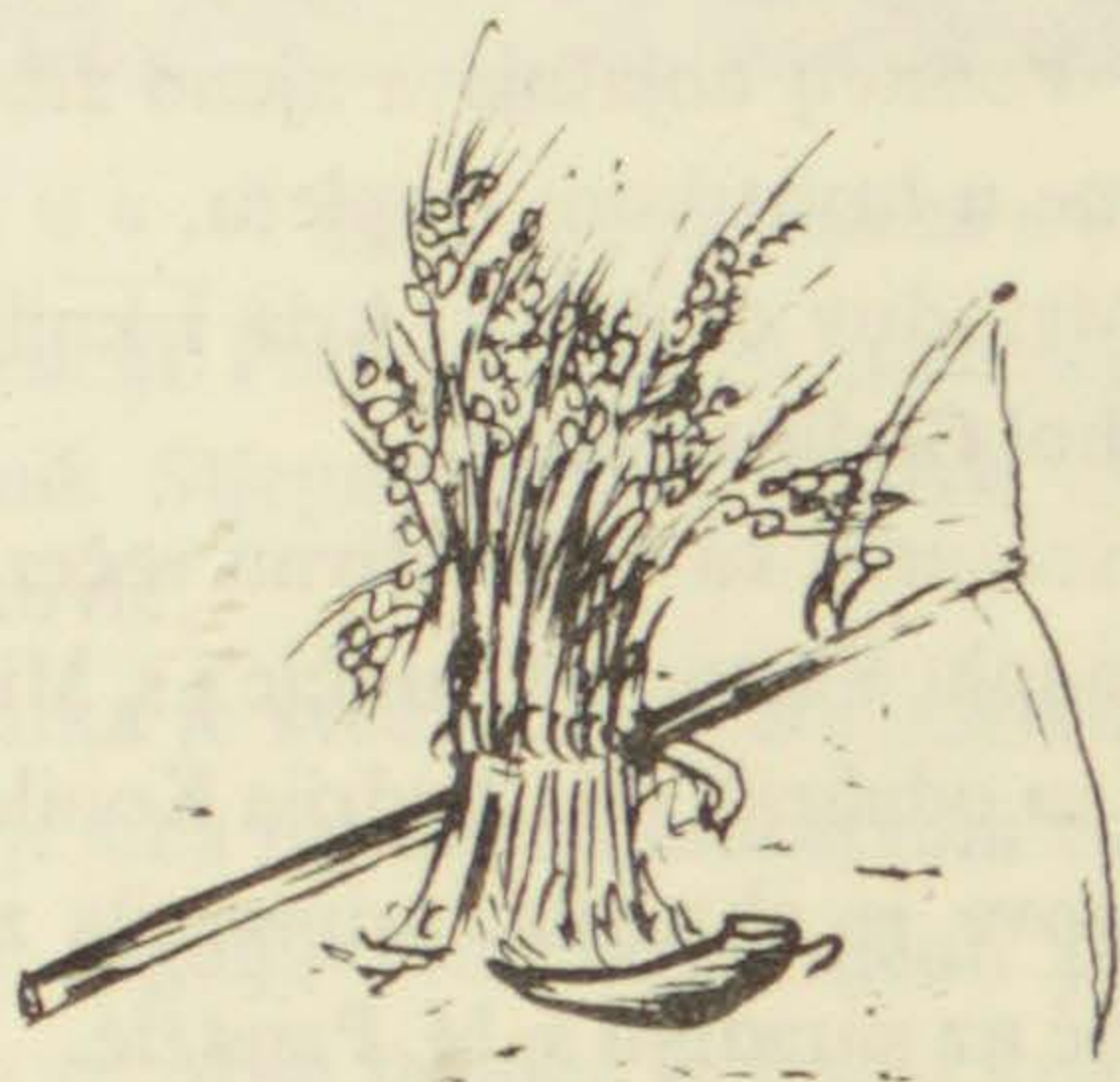
Zatim, ove godine sjećamo se 70. obljetnice smrti Paje Kujundžića, koji je umro u Subotici 1915. godine i 40. obljetnice smrti Mije Mandića, koji je umro u Subotici 1945. godine.

U skladu s tim jubilejima bio je sastavljen program ove književne večeri. Poslije otvaranja i pozdravnog govora Lazar Ivan Krmpotić je pročitao svoj referat "Suvremena poruka ćirilometodske baštine".

Naglasio je da proslava nekog jubileja samo onda ima svoj smisao ako nama danas može poručiti nešto što će biti od koristi za život Crkve i društva. Ćirilo-metodska baština je bogata porukama za ovo naše vrijeme. Dapače, čini se da neke istine, za koje su se sv. Braća svojevremeno kao proroci zauzimali, istom danas doživljavaju pravo razumijevanje i postaju stvarnost.

Referent je u svom referatu istakao četiri glavne misli ćirilometodske baštine: Živi narodni jezik u Crkvi. Evandeoska inkulturacija naroda. Samosvojnost svakog naroda. Jedinstvo u raznolikosti.

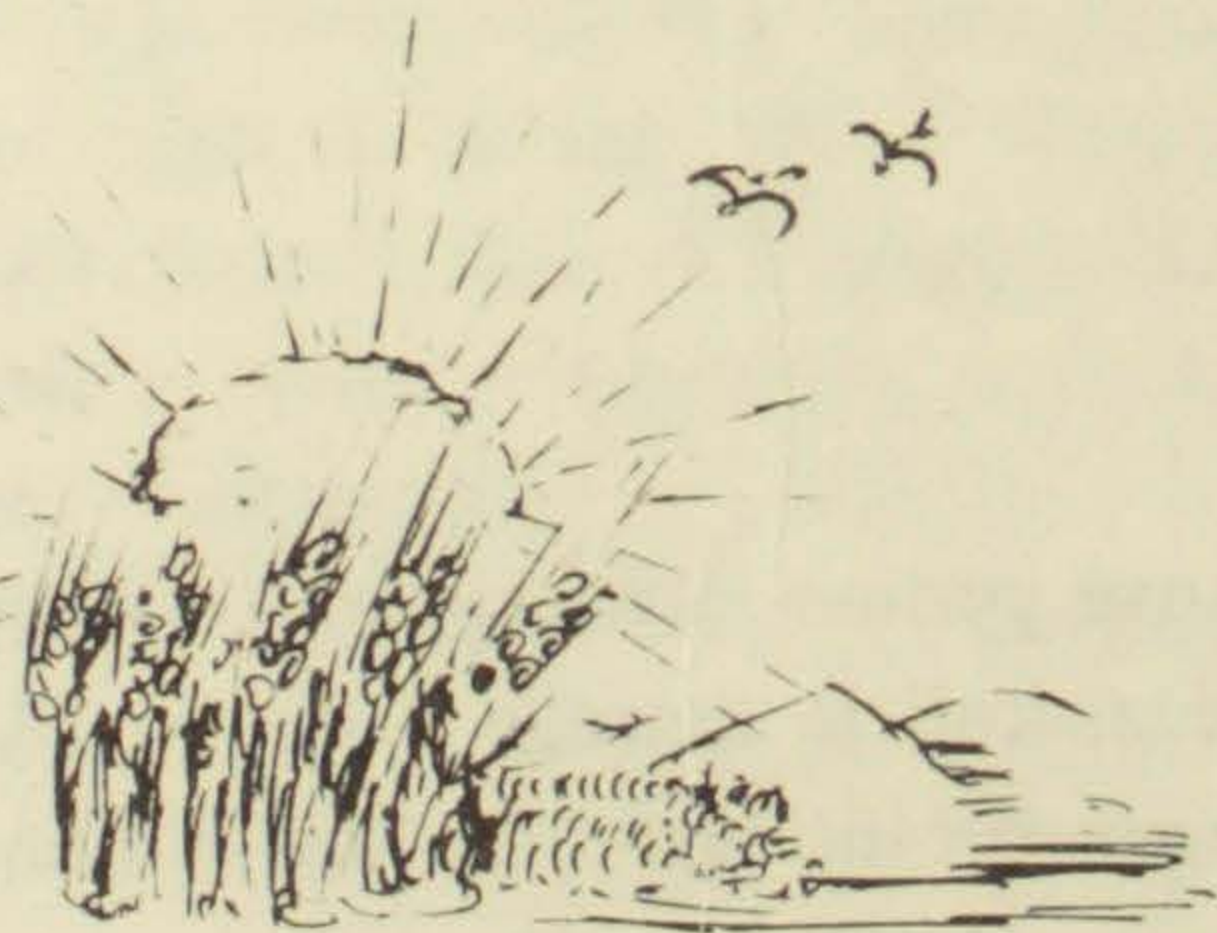
Sve su ove misli obrađene s velikim poznavanjem problema i s dubokom misaonošću i znanjem. Ovaj referat objavljen je u kalendaru "Subotička Danica" za 1986. godinu (67 - 72. str). Korisno je pročitati ga i zato ga preporučamo.

Za ovu književnu večer Vojmir je napisao referat "Mijo Mandić, povodom 40. obljetnice smrti". Pročitao ga je vlč. Bela Stantić.

Uz kratak životopis prikazan je M. Mandić kao osnivač prvog bunjevačkog hrvatskog časopisa "Neven", čiji je prvi broj objavljen 15. siječnja 1884. godine uz pomoć i podršku biskupa Ivana Antunovića.

Zbog ograničenog vremena trajanja književne večeri, ovaj referat je kratak, a objavljen je u kalendaru Subotička Danica za 1986. god. u Zborniku, 197 - 200. str. Preporučujemo da ga pročitate.

Treći referat za ovu književnu večer napisao je Vojmir pod naslovom "Pajo Kujundžić kao pokretač i urednik kalendara 'Bunjevačko - šokačka Danica' (koja je objavljena za 1884. god.)" Referat je pročitao vlč. Andrija Anišić.

U referatu su naglašene neke glavne ideje P. Kujundžića koje je iznio u svojim člancima u prvim godištima ovoga kalendara (1884., 1885., 1888. god.).

Referat je prilično opširan i zato mora čekati priliku da bude objavljen.

Kao dopunu referatu o P. Kujundžiću mladi recitatori su pročitali po jednu pjesmu Ante Evetovića Miroljuba, Petra Pekića, Marka Vunića, Alekse Kokića, Ante Jakšića, Tone Kujundžić, Jakova Kopilovića i pripovijetku Ive Prčića "Stid" da se bar djelomično sjetimo brojnih suradnika u kalendaru "Subotička Danica" u toku stotinu godina.

Na početku književne večeri i između pojedinih referata i na kraju katedralni zbor "Albe Vidaković" i sopran solo Marijana Ivković i Terezija Buljovčić Jegić otpjevali su nekoliko kompozicija subotičkog kompozitora Milana Asića i drugih kompozitora pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić, pa su tako i oni doprinijeli uspjehu i svečanosti ove kulturne priredbe. Dječji zbor uz pratnju mješovitog zbora otpjevao je poznatu pjesmu "Krist na žalu".

Ova književna večer je svojim programom doprinijela upoznavanju djelovanja ovih zaslužnih ljudi, koji su pomogli u kulturnom razvitku našeg naroda.

Al - Be

GODINE GLADA

Glad ne moli
kada mori.
Tko odoli,
taj je bolji.

U nevolji
Gospodine,
daruj bolji
rod godine.

I nahrani,
Svemogući,
kruhom samim
roj u kući.

Mole gladni,
bepomoćni;
stari, mladi
u samoći.
Dani ratni.

15.IV. 1985.

Stipanac

RAZGOVOR S BOGOM

Što će Bogu sluga?
Njemu treba ljubav,
ljudska ljubav svuda.

Boga se ne bojim.
Ja Gospoda volim.
I malo Ga molim.

Život mi je dao.
Na Zemlji proplakao.
Ne velim da je zao.

S Bogom razgovaram,
kada se odmaram.
A kad mogu, stvaram.

Bogu nek je slava!
Gospod nek je slavan!
Ja sam drugar mrava.

12.VI. 1985.

Stipanac

Selenča

PO PRVI PUTA SVEĆENIČKO REĐENJE NA SLOVAČKOM JEZIKU U SELENČI

Po prvi puta je u dvijesto-godišnjoj povijesti rimokatoličke župe u Selenči podijeljen svećenički red u ovdašnjoj župnoj crkvi. Domaći sin, đakon ŠTEFAN TURANSKY, salezijanac, bio je 27. srpnja o.g. zaređen za svećenika. Svećenički red mu je podijelio na slovačkom jeziku preuzv. g. Dominik HRUŠOVSKY, biskup iz Rima. Na svećeničkom ređenju bio je prisutan i dijecezanski biskup preuzv. g. Matija Zvekanović i mnogi svećenici iz okolice te veliko mnoštvo vjernika ove župe. Slijedećeg dana - 28. srpnja - novozaređeni svećenik služio je svečanu Mladu misu i podijelio svima prisutnima mladomisnički blagoslov. I na Mladoj misi bilo je prisutno veliko mnoštvo vjernika.

Selenča

UMRLA JE MAJKA BROJNE DJECE

25. kolovoza ove godine umrla je u rimokatoličkoj župi u Selenči ANA GAŠPAROVSKA, rođ. KOLEKOVA i uz veliko učešće vjernika sahranjena na ovdašnjem župnom groblju. Imenovana je sa svojim mužem, pokojnim Jozefom Gašparovsky, poklonila život 15 djeci, od kojih je živih još 10. Jedna od njezinih kćeri - s. Margita - član je đakovačke provincije Družbe sestara sv. Križa. Kod ukopa pokojne bila su, osim jednog, sva živa djeca i brojni unuci i praunuci. Pokojnica je do pred samu smrt svaki dan dolazila na sv. misu i pristupala k sv. pričesti. Sahranjena je na župnom groblju uz pokojnog muža. Počivala u miru.

Selenča

POSJETIO NAS JE MISIONAR IZ TANZANIJE

Vjernicima rimokatoličke župe u Selenči se pružila rijetka sretna prigoda da imaju u svojoj sredini misionara. Posjetio ih je 11. kolovoza vlč. Andrija ILIČIĆ, misionar iz Tanzanije, koji je nakon višegodišnjeg misionarskog rada došao na zasluženi višemjesečni odmor u domovinu. Tom prigodom posjetio je i ovu župu. Došao je osobno zahvaliti svećenicima bačkog dekanata za tri bicikla, koje su oni poslali njegovim katehistima kao svoj dar. O tome je Bačko klasje već pisalo u broju 30/84.

Vjernici su sa velikim zanimanje slušali izlaganje misionara o njegovom radu i životu i dali mu lijepe priloge.

Vinko

PROSLAVA 125. GODIŠNJICE DOLASKA SESTARA NAŠE GOSPE U MAĐARSKU

U Kaloči je 8. rujna 1985. godine održana svečana proslava 125. godišnjice dolaska sestara učiteljica "Naše Gospe" iz Čehoslovačke u Mađarsku. I sestre "Naše Gospe" u Zagrebu dobile su poziv da sudjeluju na slavlju tog jubileja. Časna Majka Marija Consolata delegirala je s. Ivanu Cvijin da zastupa našu Družbu u Kaloči. Na slavlju je bila prisutna njihova časna majka iz Toronta u Kanadi, u pratnji još dvije sestre. Bile su prisutne i dvije sestre iz Rima, šest sestara iz Bačke na čelu s č. Majkom Ivankom Fiala, te dvije sestre iz Banata.

Sestre "Naše Gospe" u Mađarskoj žive u civilu i vrlo su rastrkane, nemaju zajednice. Za ovaj jubilej okupilo se oko 140 sestara. To su uglavnom starice. Mnoge od njih rade kao katehistice, orguljašice, sakristanke i kućne pomoćnice.

Svečanu sv. Misu održao je kaločki nadbiskup Páskay Lászlo u prisustvu nekoliko kanonika i svećenika. Za vrijeme sv. Mise dvanaest sestara je obnovilo 50. godišnjicu svojih zavjeta. Bio je to dirljiv čin. Poslije sv. Mise sestre su dale prikaz važnijih događaja kroz minulih 125. godina; sa strane smo mogli vidjeti i slike važnijih osoba.

Na koncu je časna provincijalka u Kaloči pozvala sve prisutne na zajednički agape. Susret sestara je bio vrlo srdačan, jer su se ovom zgodom okupile sestre s raznih strana.

Poslije podne sestre iz Subotice primio je nadbiskup dr Ijjas József, koji radi bolesti nije mogao prisustvovati toj svečanosti.

s. Ivana C.

BLAGOSLOV OBNOVLJENE CRKVE U GAJDOBRI

31. kolovoza o.g. Mons. Matija Zvekanović, biskup subotički, blagoslovio je temeljito izvana obnovljenu crkvu sv. Martina u Gajdobri i odslužio Misu i održao propovijed okupljenim vjernicima iz Gajdobre i Bačke Palanke, koji za ovu zgodu dođoše u Gajdobru.

Crkva je obijena do cigle i nanovo ožbukana i ukusnim bojama obojena. Krov je popravljen i obojen, a iznad sakristije sagrađen je jednosoban stan za čuvara i sakristana ove crkve.

O G L A S

O G L A S

DRAGI PRIJATELJI !

DRAGI ČITATELJI !

Objavljen je Vaš kalendar "Subotička Danica" za 1986. g.

Neka ne bude nijedna naša kuća bez ovog kalendara.

"Subotičku Danicu" možete kupiti u Vašim

župnim crkvama

ili u Vašim župnim uređima.

Kalendar je bogat sadržajem.

Ima poučnih članaka, pjesama i pripovjedaka.

Za svakog ponešto.

Uzmite i čitajte pa ćete se sami u to uvjeriti.

ZANIMLJIVA INICIJATIVA KATEHETSKOG VIJEĆA

U župi Isusova Ustrnuća, uz druga vijeća, postoji i djeluje i Katehetsko vijeće. Članovi ovoga vijeća su: župnik vlč. Bela Stantić, s. Gabrijela Kopunović, nekoliko roditelja i naravno, mladi. Zadaća ovog vijeća je voditi brigu oko vjeronauka za djecu i mlade. Zato članovi ovog vijeća moraju u tome pomagati župniku i sestri katehistici. Održali smo dva sastanka na kojima smo predvidjeli mnoge stvari, a nešto smo već proveli i u djelo. Predloženo je i prihvaćeno da na omladinske susrete, koje imamo svake nedjelje, barem jednom mjesečno pozovemo gosta-predavača.

Što se tiče djece, predloženo je da se više gledaju filmovi ; djeca preko filmova bolje razumiju Evanđelje i Kristov život. A za najmlađe, prvake, najviše je učinjeno. Dogovorili smo se da ćemo na fini način podsjetiti roditelje da razmisle o svom obećanju koje su dali kod krštenja svoga djeteta, da će dijete odgajati u vjeri i poslati ga na vjeronauk. Naime, važno je da djeca, kako stiču znanje u školi da ga uporedo stiču i o Isusu, vjeri, Crkvi. Zato smo uzeli matičnu knjigu krštenih iz 1978. godine. Svakom djetetu, krštenom te godine, poslali smo "Poziv" u kojem potičemo roditelje da razmisle i da dođu na dogovor.

To će svakako biti poticaj roditeljima da razmisle i o budućnosti svoje djece.

Župljanka

KONGRES BOLESNIKA U MARIJI BISTRICI

22. i 23. lipnja 1985. godine bio je prvi Euharistijski kongres bolesnika, invalida i zdravstvenog osoblja u Marijanskom svetištu u Mariji Bistrici.

Kongres je bio u okviru Zagrebačke nadbiskupije, ali bilo je bolesnika i invalida i iz drugih naših krajeva.

Kongres je počeo u subotu 22. lipnja u 19 sati sv. Misom koju je prikazao biskup Mijo Škvorc, a nakon toga bila je služba svjetla kod fontane - izvora vode i svjetla, a potom pokronički put po kalvariji, molitva krunice, razmatranje Muke Isusove i molitveno bdjenje.

U nedjelju, 23. lipnja svečanu kongresnu euharistiju predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić uz asistenciju biskupa M. Škvorca i velikog broja svećenika koji su došli sa svojim bolesnicima.

U prigodnoj homiliji i molitvi kardinal Franjo Kuharić zahvalio je blesnicima i invalidima za dar trpljenja, a zdravstvenom osoblju i svima, koji služe bolesnicima, za nesebičnu pomoć i skrb.

Dr Josip Ćurić, isusovac, profesor Bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, održao je u 13 sati predavanje za zdravstveno osoblje na temu "Spasonosno trpljenje".

U poslijepodnevnom programu sastav "5 D" iz Zagreba, mladi župe sv. Fabijana i Sebastijana iz Varaždina i limena glazba iz Svetog Đurđa ludbreškog svirali su i pjevali bolesnicima i svim hodočasnicima.

Poslije toga su svi sudjelovali u pobožnosti križnog puta kada su mnogi bolesnici primili sakrament bolesničkog pomazanja.

Kongresno slavlje je zaključeno euharistijskim blagoslovom bolesnika i procesijom.

N. N.

"BAČKO KLASJE" izdaje: Bački dekanatski ured. Bačka Palanka. GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Mr LAZAR IVAN KRMPOTIĆ. 21400 Bačka Palanka, Trg Bratstva i Jedinstva 30. Telefon (021) 74-423. Uređuje: UREDNIČKO VIJEĆE. - Suradnje i dopisi se šalju na adresu odgovornog urednika. ADMINISTRACIJA LISTA: Župni ured Isusova Uskrsnuća, 24000 Subotica, Gajeva 2. Telefon (024) 21-496. Narudžbe i uplate slati administraciji.

Oslobodeno od poreza na promet na osnovu mišljenja Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu, Novi Sad, br. 413-523/78 od 27.X.1978.g.

TISAK: „GLOBUS“ Centar za umnožavanje i prepisivanje
(Štamparija za brzu uslugu)

Ivana Milutinovića 118
24 000 Subotica

Blaško Gabrić
Tel: (024) 752-727